

**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
Grupy Kapitałowej PROCAD
za okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.**

**Sporządzone zgodnie
z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej**

WSTĘP4	
I	WYBRANE DANE FINANSOWE..... 5
II	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA OKRES DWUNASTU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2015 ROKU..... 6
1.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ..... 6
2.	SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ORAZ POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW..... 7
3.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH..... 8
4.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM..... 9
III	Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego..... 10
1.	Informacje ogólne..... 10
2.	Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego..... 12
3.	Zasady rachunkowości..... 13
3.1	Zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz stosowanych zasad rachunkowości..... 13
3.2	Zasady (polityka) rachunkowości..... 19
4.	Połączenia jednostek gospodarczych i nabycia udziałów niekontrolujących..... 34
5.	Informacje dotyczące segmentów operacyjnych..... 34
6.	Rzeczowe aktywa trwałe..... 36
7.	Wartość firmy..... 38
7.1	Roczny test utraty wartości..... 38
8.	Pozostałe aktywa niematerialne..... 39
9.	Jednostki zależne..... 41
10.	Aktywa finansowe..... 41
10.1	Pożyczki udzielone..... 42
10.2	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu..... 43
10.3	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży..... 44
11.	Zapasy..... 45
12.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności..... 45
13.	Rozliczenia międzyokresowe..... 47
14.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty..... 47
15.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży..... 47
16.	Kapitał akcyjny..... 48
17.	Kapitał podstawowy..... 48
18.	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej..... 49
19.	Akcje własne..... 49
20.	Kapitał zapasowy..... 50
21.	Kapitał rezerwowy..... 50
22.	Udziały niekontrolujące..... 50
23.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty..... 50
24.	Kredyty bankowe i pożyczki otrzymane oraz odsetki od zobowiązań..... 51
25.	Pozostałe zobowiązania finansowe..... 51
26.	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego..... 51
27.	Dotacje rządowe..... 52
28.	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych..... 52
29.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług..... 52
30.	Pozostałe zobowiązania..... 53
31.	Przychody przyszłych okresów..... 53
32.	Podatek odroczony..... 53
33.	Przychody i koszty operacyjne..... 55
33.1	Przychody ze sprzedaży produktów i usług..... 55
33.2	Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów..... 56
33.3	Koszty operacyjne..... 56
34.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne..... 56
35.	Przychody i koszty finansowe..... 57
36.	Podatek dochodowy..... 58
36.1	Uzgodnienie wyniku podatkowego do wyniku księgowego..... 58
36.2	Efektywna stawka podatkowa..... 59
36.3	Bieżące aktywa i zobowiązania finansowe..... 59

37.	Działalność zaniechana.....	59
38.	Zysk na jedną akcję zwykłą.....	59
39.	Wartość księgowa na jedną akcję.....	60
40.	Należności i zobowiązania warunkowe.....	60
41.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	60
42.	Wynagrodzenia kluczowego kierownictwa.....	62
43.	Instrumenty finansowe.....	62
43.1	Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych Grupy.....	62
43.2	Hierarchia wartości godziwej.....	63
44.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	64
44.1	Informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej.....	64
44.2	Ryzyko zmiany kursów walut.....	65
44.3	Informacje na temat obciążenia ryzykiem kredytowym.....	65
44.4	Ryzyko płynności finansowej.....	66
44.5	Ryzyko operacyjne.....	66
44.6	Zarządzanie kapitałem.....	66
45.	Istotne postępowania sądowe przeciwko spółkom Grupy Kapitałowej.....	67
46.	Struktura zatrudnienia.....	67
47.	Informacja o znaczących zdarzeniach, dotyczących lat ubiegłych, ujętych w sprawozdaniu finansowym za bieżący okres.....	67
48.	Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.....	68
49.	Korekty błędów poprzednich okresów.....	68
50.	Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego.....	68

WSTĘP

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PROCAD zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (§ 84 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PROCAD, sporządzone za okres od 01.01.2015 roku do 31.12.2015 roku i na dzień 31 grudnia 2015 roku zawiera:

- skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PROCAD sporządzone za okres sprawozdawczy od dnia 01.01.2015 do 31.12.2015 roku, w tym: sprawozdanie z sytuacji finansowej, sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym oraz sprawozdanie z przepływów pieniężnych wraz z danymi porównawczymi,
- informacje dodatkowe zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19.02.2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

I WYBRANE DANE FINANSOWE

L.p.	WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
		Rok 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	Rok 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	Rok 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	Rok 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
I	Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	56 684	49 893	13 545	11 910
II	Zysk (strata) z działalności operacyjnej	2 544	2 288	608	546
III	Zysk (strata) brutto	2 629	1 961	628	468
IV	Zysk (strata) netto	2 090	1 562	499	373
V	Zysk (strata) netto przynależny akcjonariuszom podmiotu dominującego	1 851	1 381	442	330
VI	Całkowity dochód (strata) ogółem	2 090	1 546	499	369
VII	Całkowity dochód (strata) ogółem przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	1 851	1 365	442	326
VIII	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 991	2 909	954	694
IX	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-1 504	-760	-359	-181
X	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-1 154	-1 003	-276	-239
XI	Przepływy pieniężne netto - razem	1 332	1 146	318	274
XII	Aktywa razem	28 010	26 119	6 573	6 128
XIII	Zobowiązania długoterminowe	539	648	126	152
XIV	Zobowiązania krótkoterminowe	9 221	8 606	2 164	2 019
XV	Kapitał własny	18 250	16 865	4 282	3 957
XVI	Kapitał własny podmiotu dominującego	16 772	15 626	3 936	3 666
XVII	Kapitał zakładowy	902	902	212	212
XVIII	Średnia ważona liczba akcji (w tys. sztuk)	9 019	9 019	9 019	9 019
XIX	Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR) *	0,21	0,15	0,05	0,04
XX	Wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)**	1,86	1,73	0,44	0,41
XXI	Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	0,09	0,07	0,02	0,02

* Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą wyliczony został poprzez podzielenie zysku lub straty netto danego okresu, przez średnią ważoną ilość akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

** nie wystąpiły zdarzenia skutkujące rozwodnieniem liczby akcji

Kursy wymiany złotego, w okresach objętych sprawozdaniem finansowym i danymi finansowymi porównawczymi

Przedstawione w sprawozdaniu wybrane dane finansowe zostały przeliczone na walutę EUR według następujących zasad:

- do przeliczenia poszczególnych pozycji aktywów i pasywów skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej przyjęto ogłoszony przez NBP kurs EURO z dnia:

a) 31.12.2015 roku	1 EUR =	4,2615 PLN
b) 31.12.2014 roku	1 EUR =	4,2623 PLN

- do przeliczenia wybranych wartości pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych przyjęto kurs średni EUR, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2015 i 2014 roku (od stycznia do grudnia), ustalonych przez NBP na ten dzień. W ten sposób wyliczona średnia za 2015 rok wynosi 4,1848 PLN natomiast za 2014 rok wynosi 4,1893 PLN.

II SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA OKRES DWUNASTU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2015 ROKU

1. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	NOTA	Stan na dzień	
		31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Aktywa trwałe		8 290	9 061
Rzeczowe aktywa trwałe	6	3 222	3 204
Wartość firmy	7, 9	2 728	2 728
Wartości niematerialne	8	2 121	2 218
Aktywa finansowe długoterminowe	10	3	594
Należności długoterminowe	12	86	86
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		49	61
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31	81	170
Aktywa obrotowe		19 720	17 058
Zapasy	11	660	420
Należności z tytułu dostaw i usług	12	8 235	9 319
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	35.3	55	0
Pozostałe należności publiczno-prawne	12	0	0
Należności krótkoterminowe pozostałe	12	161	45
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	13	444	382
Aktywa finansowe krótkoterminowe	10	4 055	2 114
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	14	6 110	4 778
Suma aktywów		28 010	26 119

PASYWA	NOTA	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Kapitał własny razem		18 250	16 865
Kapitał własny podmiotu dominującego		16 772	15 626
Kapitał podstawowy	16	902	902
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	17	13 277	13 277
Akcje własne (wielkość ujemna)	18	-2 832	-2 832
Kapitał zapasowy	19	3 281	2 901
Kapitał rezerwowy	20	0	0
Zyski zatrzymane		2 144	1 378
Pozostałe składniki kapitału własnego		0	0
Udziały niekontrolujące	21	1 478	1 239
Zobowiązania długoterminowe		539	648
Pozostałe zobowiązania finansowe	24, 25	472	576
Dotacje rządowe	26	0	1
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	27	38	38
Rezerwy na podatek odroczonego	31	29	33
Pozostałe zobowiązania	29	0	0
Zobowiązania krótkoterminowe		9 221	8 606
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	28	7 225	6 589
Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	23	0	0
Pozostałe zobowiązania finansowe	24, 25	363	326
Dotacje rządowe		1	1
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	35.3	10	178
Pozostałe zobowiązania publiczno-prawne	29	1 241	1 172
Pozostałe zobowiązania	29	343	308
Przychody przyszłych okresów	30	38	32
Suma zobowiązań		9 760	9 254
Suma pasywów		28 010	26 119

Podatek odroczony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej został zaprezentowany w kwocie netto, tj. po skompensowaniu aktywów z tytułu podatku odroczonego z rezerwą z tytułu podatku odroczonego, co zostało szczegółowo przedstawione w nocie nr 31.

2. SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ORAZ POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	NOTA	Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia	
		2015	2014
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży		56 684	49 893
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	32.1	27 892	24 922
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	32.2	28 792	24 971
Koszt własny sprzedaży		42 447	38 078
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	32.3	18 700	17 550
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		23 747	20 528
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		14 237	11 815
Pozostałe przychody operacyjne	33	49	438
Koszty sprzedaży	32.3	7 263	5 738
Koszty ogólnego zarządu	32.3	4 400	4 030
Pozostałe koszty operacyjne	33	79	197
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		2 544	2 288
Przychody finansowe	34	223	267
Koszty finansowe	34	138	594
Zysk (strata) brutto z działalności kontynuowanej		2 629	1 961
Podatek dochodowy		539	399
a) część bieżąca	35	455	452
b) część odroczonego	31	84	-53
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		2 090	1 562
Zysk (strata) netto za okres obrotowy		2 090	1 562
Przypadający:			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		1 851	1 381
Udziałom niedającym kontroli		239	181
Pozostałe całkowite dochody za okres			
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		0	-19
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		0	0
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		0	-19
Skutki przeszacowania aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		0	-19
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów		0	-3
Pozostałe całkowite dochody netto razem		0	-16
Suma całkowitych dochodów (strat) netto		2 090	1 546
Przypadający:			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		1 851	1 365
Udziałom niedającym kontroli		239	181

3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia	
	2015	2014
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	2 629	1 961
Korekty o pozycje:	-63	583
Amortyzacja	655	667
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	46	89
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-88	187
Podatek dochodowy zapłacony	-678	-357
Pozostałe pozycje netto	1	-2
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej przed zmianą kapitału obrotowego	2 566	2 544
Zmiana stanu rezerw	0	12
Zmiana stanu zapasów	-240	-97
Zmiana stanu należności netto	972	-1 452
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	739	1 739
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-47	163
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 991	2 909
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Przychody ze sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	22	157
Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-269	-190
Wpływy z aktywów finansowych	1 759	573
Nabycie aktywów finansowych	-603	-1 300
Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek	-2 413	0
Nabycie udziałów w jednostkach powiązanych	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-1 504	-760
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wypłata dywidendy	-705	-549
Spląty kredytów i pożyczek	0	0
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	-402	-406
Odsetki	-46	-49
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-1 154	-1 003
Przepływy pieniężne netto razem	1 332	1 146
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	1 332	1 146
Środki pieniężne na początek okresu	4 778	4 778
Środki pieniężne na koniec okresu	6 110	4 778

4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2015 ROKU	Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej							Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Kapitał własny		
Stan na 1 stycznia 2015	902	13 277	-2 832	2 901	0	1 378	15 626	1238	16 865
Zysk (strata) netto za rok					0	1 851	1 851	239	2 090
Korekty błędów podstawowych							0	0	0
Inne całkowite dochody							0		0
Wyplata dywidendy						-705	-705		-705
Nabycie akcji własnych			0				0		0
Przeniesienie na kapitał zapasowy i rezerwowy				380		-380	0		0
Nabycie spółki zależnej							0		0
Przejęcie dodatkowych udziałów w spółkach zależnych							0		0
Stan na 31 grudnia 2015	902	13 277	-2 832	3 281	0	2 144	16 772	1 478	18 250
Stan na 1 stycznia 2014	902	13 277	-2 832	2 543	16	903	14 809	1057	15 866
Zysk (strata) netto za rok					-16	1 381	1 365	181	1 546
Korekty błędów podstawowych							0	0	0
Inne całkowite dochody							0		0
Wyplata dywidendy						-549	-549		-549
Nabycie akcji własnych			0				0		0
Przeniesienie na kapitał zapasowy i rezerwowy				358		-357	1		1
Nabycie spółki zależnej							0		0
Przejęcie dodatkowych udziałów w spółkach zależnych							0		0
Stan na 31 grudnia 2014	902	13 277	-2 832	2 901	0	1 378	15 626	1 239	16 865

III Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

Na dzień 31.12.2015 roku Grupa Kapitałowa PROCAD (zwana dalej: „Grupą Kapitałową” lub „Grupą”) składała się z jednostki dominującej oraz 4 jednostek zależnych, w tym 3 spółek konsolidowanych metodą pełną i 1 spółki wyłączonej z konsolidacji ze względu na nieistotną wartość jej pozycji bilansowych. Jednostką dominującą Grupy jest PROCAD S.A. (zwana dalej: „jednostką dominującą”, „Spółką” lub „Emitentem”).

Jednostki Grupy Kapitałowej PROCAD nie tworzą podatkowej grupy kapitałowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

W skład jednostek Grupy Kapitałowej PROCAD nie wchodzi wewnątrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe.

Jednostka dominująca

PROCAD SA powstała z przekształcenia PROCAD Sp. z o.o. z dniem 1 czerwca 2006 r. zgodnie z K.S.H. na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 26.05.2006 roku w sprawie przekształcenia spółki PROCAD spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną PROCAD. W dniu 01.06.2006 roku PROCAD SA została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000258329. Siedziba spółki mieści się w Gdańsku przy ulicy Kartuskiej 215.

Od dnia 15.01.2007 roku akcje PROCAD SA są notowane na podstawowym rynku Warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych. Według klasyfikacji GPW w Warszawie, PROCAD SA jest zaklasyfikowana do sektora „informatyka”.

Podstawowym przedmiotem działalności spółki PROCAD według działów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jest działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana. Rozwiązania oferowane przez PROCAD wykorzystywane są m.in. przez pracownie architektoniczne, inżynieryjne i mechaniczno-technologiczne. Wdrażane przez spółkę systemy w głównej mierze oparte są na technologii światowego lidera, notowanej na amerykańskim NASDAQ spółki Autodesk Inc.

PROCAD SA zajmuje się wdrożeniami systemów CAD od 1994 roku. Obecnie jest największą Spółką informatyczną działającą na polskim rynku systemów Autodesk. PROCAD SA oferuje kompletne rozwiązania, dostarcza sprzęt komputerowy, urządzenia peryferyjne oraz różnego rodzaju oprogramowanie specjalistyczne. Zapewnia serwis gwarancyjny i pogwarancyjny sprzętu komputerowego i oprogramowania. Prowadzi szkolenia w oparciu o własne centrum szkoleniowe o statusie Autodesk Authorized Training Center. Oferuje usługi wdrożeniowe oraz pełną opiekę nad infrastrukturą IT.

Jednostki podlegające konsolidacji

Jednostkami podlegającymi konsolidacji na dzień 31.12.2015 roku były spółki: DES ART Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni, CADOR Spółka z o.o. z siedzibą w Gdyni oraz AUTOR KSI Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Wszystkie spółki są konsolidowane metodą konsolidacji pełnej.

1. DES ART Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni powstała w 2003 roku. Spółka została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy w Gdańsku, XVI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 21-01-2003 r. pod numerem KRS 0000147862. Głównym obszarem działalności DES ART jest świadczenie usług w zakresie wykorzystania technik komputerowego wspomaganie projektowania (CAD/CAE) w przemyśle i nauce, zajmującą się wysoko specjalizowanymi, multidyscyplinarnymi usługami inżynierskimi (obliczenia inżynierskie głównie z wykorzystaniem Metody Elementów Skończonych). Odbiorcą usług DES ART Sp. z o.o. są znane firmy z branży samochodowej, okrętowej, turbinowej i innych. DES ART Sp. o.o. zatrudnia zespół doświadczonych inżynierów posiadających specjalizacje w inżynierii pojazdów, w przemyśle okrętowym, mechanice płynów, inżynierii materiałowej i innych dziedzinach. Dysponuje stosowną wiedzą i zapleczem informatycznym oraz długoletnim doświadczeniem w wykonywaniu analiz Metodą Elementów Skończonych. Większość Pracowników posiada wyższe wykształcenie techniczne. Specjaliści z

DES ART mają doświadczenie w przeprowadzaniu analiz wytrzymałościowych dla różnych gałęzi przemysłu. DES ART współpracuje zarówno z Kontrahentami polskimi, jak i zagranicznymi.

2. AutoR KSI Sp. z o.o. została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 28 grudnia 2009 r. pod numerem KRS 0000345330 i jest prawnym kontynuatorem działalności AutoR Komputerowe Systemy Inżynierskie Sp. J. Posiada unikatową ofertę usług wdrożeniowych z wartością dodaną i jest jednym z największych partnerów Autodesk w Polsce w zakresie wdrożeń rozwiązań komputerowego wspomaganie projektowania (CAD) dla szeroko pojętej branży mechanicznej i przemysłu, o najwyższym statusie Autodesk Gold Partner. Działalność pod marką AutoR Komputerowe Systemy Inżynierskie (AutoR KSI) jest prowadzona od ponad 20 lat, owocując ugruntowaną, silną pozycją firmy posiadającej wyróżniające portfolio strategicznych Klientów.
3. Cador Consulting sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni powstała w 2004 roku. Spółka została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy w Gdańsku, XVI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 10-01-2005 r. pod numerem KRS 0000225929. Głównym obszarem działalności CADOR jest świadczenie usług w zakresie sprzedaży oprogramowania CAD/CAM/CAE oraz wsparcia technicznego w tym obszarze. CADOR jest jednym z największych dystrybutorów oprogramowania specjalistycznego firmy SIEMENS w Polsce, posiada status Silver Partner-a. Do grona klientów Spółki należą min. firmy będące liderami w branży przemysłowej w Polsce. CADOR świadczy również usługi szkoleniowe zarówno w obszarze CAD/CAM/CAE, jak również innych szkoleń specjalistycznych, min. „Grafika komputerowa”, „Specjalista PHP i MySQL”, „Rachunkowość”.

Jednostki zależne nie podlegające konsolidacji

Jednostką nie podlegającą konsolidacji na dzień 31 grudnia 2015 roku była Projekt – Biz Spółka z o.o. z siedzibą w Gdańsku, w której PROCAD SA posiada 100 % udziałów w kapitale zakładowym. Sprawozdanie finansowe wymienionej spółki zostało wyłączone z konsolidacji ze względu na nieistotność jej danych dla rzetelności i jasności skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Udział kapitału zakładowego tej spółki w sumie pasywów wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 0,89%.

Zgodnie z założeniami koncepcyjnymi sporządzania i prezentacji sprawozdań finansowych, szczegółowe wymagania dotyczące ujawniania informacji zawarte w standardzie lub interpretacji nie muszą być spełnione, jeżeli informacje te nie są istotne.

Poniżej zaprezentowano skrócone informacje finansowe, dotyczące jednostki nie podlegającej konsolidacji:

Spółka zależna	Aktywa	Kapitał Własny	Kapitał zakładowy	Przychody ze sprzedaży	Wynik netto za 2015 rok
PROJEKT-BIZ Spółka z o.o.	43	43	250	13	0

Czas trwania działalności Grupy Kapitałowej

Czas trwania jednostki dominującej oraz poszczególnych podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Zarząd i Rada Nadzorcza

W skład Zarządu PROCAD na dzień 31 grudnia 2015 roku wchodził:

- Jarosław Jarzyński - Prezes Zarządu,
- Janusz Szczęśniak - Wiceprezes Zarządu,
- Maciej Horeczy - Wiceprezes Zarządu.

W skład Rady Nadzorczej PROCAD na dzień 31 grudnia 2015 roku wchodził:

- Andrzej Przewoźnik - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Andrzej Chmielecki - Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Mariusz Jagodziński - Członek Rady Nadzorczej,
- Hubert Kowalski - Członek Rady Nadzorczej,
- Bożena Szczęśniak - Członek Rady Nadzorczej.

Zmiany w składzie Zarządu oraz Rady Nadzorczej PROCAD w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku:

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku nie było zmian w składzie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Grupy.

Pomiędzy dniem kończącym okres sprawozdawczy a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu oraz skład Rady Nadzorczej nie uległy zmianie.

2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Skonsolidowane Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem wyceny instrumentów finansowych wycenianych zgodnie z MSSF według wartości godziwej.

Koszt historyczny ustalany jest co do zasady na bazie wartości godziwej dokonanej zapłaty za dobra lub usługi.

Za wartość godziwą uznaje się cenę, którą można uzyskać przy sprzedaży składnika aktywów lub zapłaconą w celu przeniesienia zobowiązania w zwyczajowej transakcji na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku w dniu wyceny i na obecnych warunkach rynkowych, niezależnie od tego, czy cena jest bezpośrednio obserwowalna czy oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny. W wycenie do wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania, Spółka bierze pod uwagę właściwości danego składnika aktywów lub zobowiązań, jeżeli uczestnicy rynku podejmują te cechy pod uwagę przy wycenie aktywów lub zobowiązań na dzień wyceny. Wartość godziwą dla celów wyceny i / lub ujawniania informacji w sprawozdaniu finansowym Spółki ustala się na w/w podstawie, z wyjątkiem transakcji płatności w formie akcji, które są objęte zakresem MSSF 2, transakcji leasingowych, które są objęte zakresem MSR 17 jak i wycen, które mają pewne podobieństwa do wartości godziwej, ale nie są wartościami godziwymi takie jak cena sprzedaży netto zgodnie z MSR 2 czy wartość użytkowa zgodnie z MSR 36.

Sprawozdanie obejmuje okres 12 miesięcy od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez zarząd jednostki dominującej i ogłoszone do publikacji w dniu 21 marca 2016 roku.

Założenie kontynuacji działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy Kapitałowej w dającej się przewidzieć przyszłości. Zarząd jednostki dominującej nie stwierdza na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności w okresie 12 miesięcy po dniu kończącym okres sprawozdawczy na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez Grupę dotychczasowej działalności.

Oświadczenie o zgodności z MSR i MSSF

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz ze związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF).

Szacunki, założenia i profesjonalny osąd

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSR i MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkość prezentowanych w nim pozycji. Mimo, że przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących zdarzeń i działań, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od oszacowanych i zaprezentowanych w sprawozdaniu. Szacunki te dotyczą, między innymi, utworzonych rezerw i odpisów aktualizujących, odroczonego podatku

dochodowego, wyceny w wartości godziwej, rozliczeń międzyokresowych, przyjętych stawek amortyzacyjnych, klasyfikacji umów leasingu oraz szacowania utraty wartości przez składniki aktywów.

Wartość godziwa przedstawia obecne szacunki, które mogą ulec zmianie w kolejnych okresach sprawozdawczych z tytułu warunków rynkowych lub innych czynników. Istnieje wiele metod ustalania wartości godziwej, które mogą powodować różnice w wartościach godziwych. Co więcej, założenia będące podstawą ustalenia wartości godziwej mogą wymagać oszacowania zmian kosztów/cen w czasie, stopy dyskonta, stopy inflacji czy innych istotnych zmiennych. Pewne założenia i szacunki są konieczne dla ustalenia, do którego poziomu hierarchii wartości godziwej dany instrument powinien zostać zakwalifikowany.

Oszacowanie związane z przeprowadzeniem dorocznego testu na utratę wartości firmy

Grupa przeprowadza na koniec każdego roku obrotowego test na utratę wartości firmy, zgodnie z polityką rachunkowości opisaną w punkcie 3.2.4. Wartość odzyskiwalną ustala się na podstawie wartości godziwej. Wyczenia te wymagają wykorzystania szacunków odnośnie projekcji przepływów pieniężnych w poszczególnych segmentach, w kolejnym roku obrotowym oraz przewidywanego rozwoju rynku informatycznego w Polsce w latach późniejszych. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży informatycznej, w której działa Grupa, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste przepływy mogą się różnić od tych prognozowanych przez Grupę.

Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeżeli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeżeli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną Grupy oraz walutą prezentacji w sprawozdaniach finansowych jest polski złoty (zł). Poszczególne pozycje sprawozdania finansowego są wycenione w złotych, które stanowią walutę podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa Grupa. Aktywa i zobowiązania wyrażone w walutach obcych przeliczane są na złote przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących dla danej waluty na dzień bilansowy. Transakcje wyrażone w walutach obcych przeliczane są w dniu transakcji na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursów obowiązujących w dniu zawarcia transakcji. Wszystkie kwoty wykazywane w sprawozdaniu finansowym podane są w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

Korekty wynikające z zastrzeżeń w opinii podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

W opinii biegłego rewidenta z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok kończący się dnia 31 grudnia 2015 roku oraz za lata poprzednie nie wystąpiły zastrzeżenia, które powodowałyby konieczność dokonania korekt w przedstawionym sprawozdaniu finansowym oraz w prezentowanych danych porównywalnych.

3. Zasady rachunkowości

3.1 Zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz stosowanych zasad rachunkowości

Grupa stosuje zasady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej zwanych dalej „MSSF”. Przyjęte zasady rachunkowości są spójne z zasadami stosowanymi w roku ubiegłym z wyjątkiem zastosowania poniżej opisanych nowych regulacji. Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową i działalność Grupy.

Następujące nowe standardy, zmiany i interpretacje do istniejących standardów zostały zastosowane przez Grupę w 2015 roku:

- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (2011-2013). W dniu 12 grudnia 2013 roku zostały opublikowane kolejne zmiany do czterech standardów (MSSF1, MSSF 3, MSSF 13

oraz MSSF 40) wynikające z projektu proponowanych zmian do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej opublikowanego w listopadzie 2012 roku. Zmiany zatwierdzone przez UE w dniu 18 grudnia 2014r. Powyższe zmiany weszły w życie w Unii Europejskiej dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 r. lub później, z możliwością ich wcześniejszego zastosowania. Streszczenie zmian przedstawiono poniżej:

1. Do „Uzasadnienia wniosków” MSSF 1 wprowadzono poprawki precyzujące, że jednostki stosujące MSSF po raz pierwszy mogą, choć nie muszą, stosować nowy MSSF, który jeszcze nie obowiązuje, jeżeli dopuszcza się jego wcześniejsze zastosowanie. Jeżeli jednostka zdecyduje się na takie wcześniejsze zastosowanie, musi stosować nowy MSSF retrospektywnie we wszystkich prezentowanych okresach, chyba że MSSF 1 dopuszcza zwolnienie lub danego przypadku dotyczy wyjątek od tej reguły.
2. W MSSF 3 zmieniono rozdział poświęcony zakresowi i sprecyzowano, że MSSF 3 nie dotyczy ujęcia rachunkowego tworzenia wspólnych ustaleń umownych wszelkiego typu w sprawozdaniach finansowych sporządzanych przez te wspólne jednostki.
3. W MSSF 13 zakres zwolnień portfela przy wycenie grupy aktywów i zobowiązań finansowych netto w wartości godziwej zmieniono i doprecyzowano, że dotyczy to wszelkich umów wchodzących w zakres i rozliczanych zgodnie z MSR 39 lub MSSF 9, nawet jeżeli nie spełniają one definicji aktywów i zobowiązań finansowych zawartej w MSR 32.
4. MSR 40 został zmieniony – doprecyzowano, że standard ten i MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” nie wykluczają się wzajemnie i że można wymagać zastosowania obu naraz. Wobec tego, jednostka nabywająca nieruchomość inwestycyjną musi określić, czy nieruchomość ta spełnia definicję nieruchomości inwestycyjnej zawartą w MSR 40 oraz czy transakcja spełnia definicję połączenia przedsięwzięć zawartą w MSSF 3.

Zdaniem Zarządu Grupy zastosowanie tych poprawek nie ma znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Następujące nowe standardy rachunkowości, zmiany istniejących standardów i interpretacje, które zostały już opublikowane, ale nie były obowiązujące w roku 2015, ponieważ nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską lub zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale które nie weszły jeszcze w życie lub których Grupa nie zdecydowała się zastosować wcześniej:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe: klasyfikacja i wycena” - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 24 lipca 2014 r., jeszcze nie zatwierdzony przez UE, stanowi ostateczną wersję standardu zastępując wcześniejsze publikowane wersje MSSF 9 i kończy projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zastąpienia MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena. Nowy Standard odnosi się do:

- 1) klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i zobowiązań finansowych,
- 2) metodologii utraty wartości oraz
- 3) rachunkowości zabezpieczeń.

MSSF 9 nie obejmuje rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych, co stanowi osobny projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości: „Zasady rachunkowości w zakresie dynamicznego zarządzania ryzykiem”. W stosunku do portfelowego zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań finansowych nadal należy stosować zapisy MSR 39 w tym zakresie. Grupa jest w trakcie analizy wpływu MSSF 9 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Zmiana do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” –została opublikowana w dniu 6 maja 2014 i ma zastosowanie dla okresów rozpoczynających się od 1 stycznia 2016 roku, z możliwością wcześniejszego zastosowania. Przedstawiono w niej szczegółowe wytyczne wyjaśniające sposób ujęcia transakcji nabycia udziałów we wspólnych działaniach, które stanowią przedsięwzięcie. Poprawka wprowadza szczegółowe wytyczne dla transakcji nabycia (przejęcia) udziałów we wspólnym działaniu, które stanowi przedsięwzięcie. Obecnie MSSF 11 wskazuje, że w takiej sytuacji jednostka powinna, w zakresie wynikającym ze swojego udziału we wspólnym działaniu, zastosować zasady wynikające z MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć (jak również inne MSSF niestojące w sprzeczności z wytycznymi MSSF 11) oraz ujawnić informacje, które są wymagane w odniesieniu do połączeń. Rozwiązania wprowadzone przedmiotową poprawką nie mają zastosowania w odniesieniu do takich

transakcji nabycia udziałów we wspólnym przedsięwzięciu, w których strony sprawujące wspólną kontrolę we wspólnym działaniu (w tym jednostka nabywająca udziały) znajdują się pod wspólną kontrolą jednostki najwyższego szczebla, zarówno przed transakcją nabycia udziałów, jak i po niej, a kontrola taka nie jest przejściowa.

- MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe” - nowy standard został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Standard ten ma charakter przejściowy w związku z toczącymi się pracami RMSR nad uregulowaniem sposobu rozliczania operacji w warunkach regulacji cen. Standard wprowadza zasady ujmowania aktywów i zobowiązań powstałych w związku z transakcjami o cenach regulowanych w przypadku gdy jednostka podejmie decyzję o przejściu na MSSF.
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”. Nowy standard rachunkowości opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. MSSF 15 nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską. Nowy standard przede wszystkim zmienia sposób, w jaki przedsiębiorstwa rozliczają umowy z klientami, głównie w sytuacji, gdy jedna umowa dotyczy świadczenia usług i dostarczania towarów. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Nowy standard zawiera jednolity model rozpoznawania oraz pomiaru sprzedaży aktywów niefinansowych (m.in. majątku trwałego). Zgodnie z nim, umowa z klientem analizowana ma być w pięciu etapach, obejmujących:
 1. identyfikację umowy,
 2. identyfikację umownych (pojedynczych) zobowiązań do wykonania świadczeń zawartych w umowie,
 3. ustalenie ceny transakcji,
 4. przyporządkowanie ceny transakcji do umownych do realizacji świadczeń zawartych w umowie,
 5. rozpoznanie przychodów w chwili wypełnienia zobowiązań przez jednostkę.Zgodnie z MSSF 15 jednostka ujmuje przychód w chwili spełnienia zobowiązania do wykonania świadczeń, czyli przeniesienia na klienta kontroli nad towarami lub usługami będącymi przedmiotem tego zobowiązania. MSSF 15 zawiera też znacznie bardziej restrykcyjne wytyczne dotyczące specyficznych aspektów dotyczących ujmowania przychodów. Wymaga również ujawniania szerokiego zakresu informacji. Standard MSSF 15 wejdzie w życie w roku obrotowym rozpoczynającym się 1 stycznia 2017 roku lub później. Po wejściu w życie MSSF 15 zastąpi wytyczne dotyczące ujmowania przychodów zawarte w MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” i w związanych z nimi Interpretacjach. Grupa jest w trakcie oceny wpływu MSSF 15 i ocenia wstępnie, że wpływ MSSF 15 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie nieistotny.
- MSSF 16 „Leasing” wydany w dniu 13 stycznia 2016 roku, ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską. Nowy standard zastępuje MSR 17 oraz interpretacje: KIMSF 4, SKI 15 i 27 i wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy zgodnie, z którym wszystkie umowy spełniające definicję leasingu zawarte na okres dłuższy niż 12 miesięcy będą ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej leasingobiorcy, chyba że wartość składnika aktywów będzie niska. Zgodnie z nowym standardem leasingobiorca ujmie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie do zapłaty za to prawo. Sposób ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingodawcy nie ulegnie zmianie. Według wstępnej oceny MSSF 16 nie będzie miał istotnego wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy ponieważ Grupa nie używa istotnych aktywów na podstawie umowy leasingu operacyjnego.
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”: Wyjaśnienia w zakresie akceptowalnych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji – zostały opublikowane w dniu 6 maja 2014 i mają zastosowanie dla okresów rozpoczynających się od 1 stycznia 2016 roku, z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiana stanowi dodatkowe wyjaśnienia w odniesieniu do dozwolonych metod stosowania amortyzacji. Dodano w niej, iż metoda oparta na przychodach (odpisy amortyzacyjne dokonywane proporcjonalnie do przychodów generowanych przez jednostkę z tytułu działalności, w której wykorzystywane są określone składniki aktywów trwałych) nie jest właściwa, ponieważ przychody z założenia nie są właściwym miernikiem konsumowania korzyści ekonomicznych. Jednak w odniesieniu do składników aktywów niematerialnych (MSR 38) zastosowanie metody amortyzacji opartej na przychodach będzie właściwe w pewnych szczególnych przypadkach, jeżeli:

1) jednostka wykaże, że istnieje ścisły związek między przychodami a konsumpcją korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów niematerialnych;
2) dany składnik aktywów niematerialnych jest wyrażony jako prawo do uzyskania określonej kwoty przychodów (kiedy jednostka osiągnie określoną kwotę przychodów dany składnik aktywów niematerialnych wygaśnie).

Grupa stosuje obecnie liniową metodę amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. W opinii Zarządu Grupy metoda liniowa jest najodpowiedniejsza do odzwierciedlenia konsumpcji korzyści ekonomicznych zawartych w odpowiednich składnikach aktywów, w związku z czym Zarząd nie przewiduje, by zastosowanie znowelizowanej wersji MSR 16 i MSR 38 znacząco oddziaływało na skonsolidowane sprawozdania finansowe.

- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo”; Rośliny produkcyjne - zostały opublikowane w dniu 30 czerwca 2014 i mają zastosowanie dla okresów rozpoczynających się od 1 stycznia 2016 roku, z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiany dotyczą ujmowania roślin produkcyjnych jako rzeczowe aktywa trwałe i zakładają objęcie ich zakresem MSR 16 zamiast MSR 41. Zmiany te nie dotyczą działalności Grupy.
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze, obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie. Zatwierdzony przez UE w dniu 17 grudnia 2014r. Pomniejsze zmiany dotyczą zakresu zastosowania standardu do składek od pracowników lub osób trzecich płaconych na rzecz programów określonych świadczeń. Celem zmian jest uproszczenie rozliczania składek, które są niezależne od liczby przepracowanych lat pracy. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.
- Zmiany do MSR 27, Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 sierpnia 2014 r. i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie. Wprowadzona zmiana umożliwi stosowanie metody praw własności do prezentacji inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. Jednostki mogą obecnie wykazywać inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym w cenie nabycia, zgodnie z MSSF 9 lub stosując metodę praw własności opisaną w MSR 28.
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 r. i obowiązują dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub później, z możliwością ich wcześniejszego zastosowania. Główne zmiany do MSR 1 obejmują:
 1. Podkreślenie kwestii istotności. Określone pojedyncze ujawnienia, które nie są istotne nie muszą być prezentowane – nawet, gdy stanowią część minimalnych wymogów standardu.
 2. Podkreślenie, że nie jest wymagane przedstawienie not do sprawozdania finansowego w określonej kolejności - jednostki mogą zastosować własną kolejność lub na przykład połączyć opis zasad rachunkowości z notami objaśniającymi dotyczącymi powiązanych z nimi obszarów.
 3. Określenie wprost, że jednostki: - powinny dokonać dezagregacji pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, jeśli taka prezentacja dostarcza użytecznych informacji użytkownikom sprawozdania finansowego; oraz - mogą połączyć pozycje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeśli pozycje określone przez MSR 1 nie są indywidualnie istotne.
 4. Dodanie szczegółowych kryteriów odnośnie prezentacji sum częściowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, wraz z dodatkowymi wymogami dotyczącymi uzgodnienia pozycji sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.
 5. Stwierdzenie, że prezentacja w sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów pozycji całkowitych dochodów wynikających z ujęcia wspólnych przedsięwzięć i jednostek stowarzyszonych według metody praw własności następuje w oparciu o podejście wymagane przez MSR 1, zgodnie z którym pozycje te winny być grupowane w zależności od tego, czy będą one w przyszłości podlegały przeniesieniu do zysku lub straty, czy też nie.
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28, Ujmowanie transakcji sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 11 września 2014 r. i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie. Zmiany mają na celu usunięcie sprzeczności między wymogami MSR 28 a MSSF 10 oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki

stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe..

- zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 - ujęcie przez jednostki inwestycyjne swoich jednostek zależnych w wartości godziwej; opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 18 grudnia 2014 roku. Zmiany dotyczą trzech kwestii: Konsolidacja jednostek inwestycyjnych pośredniego szczebla. Doprecyzowano sposób ujęcia przez jednostkę inwestycyjną jednostki zależnej świadczącej usługi powiązane z jej działalnością inwestycyjną, która sama spełnia definicję jednostki inwestycyjnej. W następstwie opisywanych zmian, jednostki inwestycyjne pośredniego szczebla nie będą mogły być konsolidowane.

Zwolnienie z obowiązku sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego dla jednostki dominującej pośredniego szczebla, będącej spółką zależną jednostki inwestycyjnej. Wybór polityki rachunkowości odnośnie jednostek inwestycyjnych ujmowanych według metody praw własności. Zmiany pozostawiają jednostce wybór polityki rachunkowości w tym zakresie. Powyższe zmiany należy stosować retrospektywnie dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2016 roku lub później, z możliwością ich wcześniejszego zastosowania.

- Zmiany do różnych standardów wynikające z przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (2010-2012), opublikowane w dniu 12 grudnia 2013 roku, zatwierdzone przez UE w dniu 17 grudnia 2014r. Zmiany zawierają 8 zmian do 7 standardów, ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Mają one zastosowanie przede wszystkim dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później. Poniżej przedstawiono streszczenie zmian:

1. Poprawki do MSSF 2 zmieniają definicję „warunków nabycia uprawnień” i „warunku rynkowego” oraz dodają definicje „warunku świadczenia” i „warunku obsługi”, poprzednio zawartych w definicji „warunków nabycia uprawnień”. Poprawki do MSSF 2 obowiązują w odniesieniu do transakcji płatności w formie akcji, których termin przyznania przypada 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie.
2. Poprawki do MSSF 3, zgodnie z którymi zapłata warunkowa sklasyfikowana jako składnik aktywów lub zobowiązań wymaga wyceny w wartości godziwej na każdy dzień sprawozdawczy, niezależnie od tego, czy będzie mieć ona formę instrumentu finansowego wchodzącego w zakres MSSF 9 lub MSR 39, czy składnika aktywów/zobowiązań niefinansowych. Zmiany wartości godziwej (poza korektami z okresowej wyceny) ujmują się w wyniku finansowym. Poprawki do MSSF 3 obowiązują w odniesieniu do połączeń jednostek gospodarczych, których termin przypada 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie.
3. Poprawki do MSSF 8 wymagają ujawnienia subiektywnych ocen dokonanych przez zarząd w procesie stosowania kryteriów łączenia segmentów operacyjnych, w tym opisu połączonych segmentów operacyjnych oraz wskaźników ekonomicznych uwzględnionych przy podejmowaniu decyzji, czy dane segmenty posiadają „podobne właściwości gospodarcze”, a także precyzują, że uzgodnienie wartości sumarycznej segmentów sprawozdawczych do aktywów jednostki należy przeprowadzać tylko w przypadku, gdy dane te przekazuje się regularnie głównemu organowi odpowiedzialnemu za podejmowanie decyzji operacyjnych.
4. Poprawki do „Uzasadnienia wniosków” do MSSF 13 precyzują, że wydanie MSSF 13 i związane z tym zmiany do MSR 13 i MSSF 39 nie uniemożliwiają niedyskontowanej wyceny zafakturowanych należności i zobowiązań krótkoterminowych bez ustalonej stopy odsetek, jeżeli efekt dyskonta nie jest znaczący. Ponieważ nie podano daty wejścia tych poprawek w życie, zakłada się, że obowiązują natychmiast po publikacji.
5. Poprawki do MSR 16 i MSR 38 eliminują niespójności w rozliczaniu skumulowanej amortyzacji (umorzenia) przy przeszacowaniu składnika rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych. Zmodyfikowane standardy precyzują, że wartość bilansowa brutto jest korygowana w sposób zgodny z metodą przeszacowania wartości bilansowej składnika aktywów, a kwota umorzenia stanowi różnicę między wartością bilansową brutto a wartością bilansową po uwzględnieniu skumulowanej utraty wartości.
6. Poprawki do MSR 24 precyzują, że jednostka zarządcza zapewniająca kluczowy personel kierowniczy jednostce sprawozdawczej jest stroną z nią powiązaną. Wobec tego jednostka sprawozdawcza musi ujawnić kwoty zapłacone lub należne jednostce zarządczej z tytułu zapewnienia kluczowego personelu kierowniczego jako transakcje ze stroną powiązaną. Nie wymaga się jednak ujawniania składników tych kwot.

Zdaniem Zarządu Grupy zastosowanie tych poprawek nie będzie miało znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej.

- Zmiany do różnych standardów wynikające z cyklicznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. W dniu 25 września 2014 roku IASB opublikowała coroczne zmiany MSSF – obejmujące okres 2012-2014. W ramach cyklicznych poprawek standardów opublikowany dokument wprowadza zmiany w MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 i MSR 34. Zmiany te mają charakter doprecyzowujący. Mają one zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później.
 1. Poprawki do MSSF 5 proponują specjalne wytyczne dotyczące MSSF 5 dotyczące przypadku reklasyfikacji składnika aktywów (lub grupy aktywów przeznaczonych do zbycia) z przeznaczonych do sprzedaży na przeznaczone do dystrybucji do właścicieli (lub odwrotnie), lub w przypadku zaniechania ich klasyfikacji jako przeznaczonych do dystrybucji. Poprawki stanowią, że:
 - tego typu reklasyfikacja nie będzie stanowiła zmiany planu sprzedaży lub dystrybucji do właścicieli, wobec czego należy stosować wymogi dotyczącej klasyfikacji, prezentacji i wyceny dotyczące nowej metody zbycia;
 - aktywa, które przestały spełniać kryterium przeznaczonych do dystrybucji do właścicieli (i nie spełniają kryteriów przeznaczonych do sprzedaży) należy traktować tak samo, jak aktywa, które przestały kwalifikować się jako przeznaczone do sprzedaży. Poprawki mają zastosowanie prospektywne.
 2. Poprawki do MSSF 7 stanowią dodatkowe wytyczne precyzujące, czy dana umowa serwisowa stanowi kontynuację zaangażowania w przekazywany składnik aktywów dla celów ujawnienia informacji wymaganych w odniesieniu do przekazywanych składników aktywów. Par. 42C(c) MSSF 7 stanowi, że przejście zobowiązań umownych samo w sobie nie stanowi ciągłości zaangażowania związanej z obowiązkiem ujawniania informacji o ich przekazaniu. Poprawki do MSSF 7 zostały wprowadzone w celu wyeliminowania wątpliwości dotyczących uwzględnienia wymogów ujawniania kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych (wprowadzonych w grudniu 2011 roku i obowiązujących w odniesieniu do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie) w skróconych śródrocznych sprawozdaniach finansowych oraz kwestii, czy, jeżeli mają w nich zastosowanie, to czy we wszystkich sprawozdaniach sporządzonych po 1 stycznia 2013 roku, czy tylko w pierwszym roku.
 3. Poprawki do MSR 19 wyjaśniają, że wysoko oceniane obligacje przedsiębiorstw wykorzystywane do szacowania stopy dyskonta świadczeń po okresie zatrudnienia powinny być emitowane w tej samej walucie, co te zobowiązania. Poprawki umożliwią ocenę wielkości rynku takich obligacji na poziomie waluty.
 4. Poprawki do MSR 34 wyjaśniają wymagania dotyczące informacji wymaganych w MSR 34 przedstawionych w innym miejscu śródrocznego raportu finansowego, ale poza śródrocznym sprawozdaniem finansowym. Zgodnie z poprawkami informacje takie będą włączone do sprawozdania śródrocznego przez odniesienie do innej części raportu śródrocznego dostępnego dla użytkowników na tych samych warunkach i w tym samym czasie, co śródroczne sprawozdanie finansowe.

Zdaniem Zarządu Grupy zastosowanie tych poprawek nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdania finansowe.

- Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy: Rozpoznanie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na niezrealizowane straty - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku.
- Zmiany do MSR 7 Rachunek przepływów pieniężnych: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku.

Według oceny Zarządu Grupy, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów, nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień kończący okres sprawozdawczy.

3.2 Zasady (polityka) rachunkowości

3.2.1 Środki trwałe i wartości niematerialne

1. Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.
2. Cena nabycia i koszt wytworzenia środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych obejmuje ogół ich kosztów, bezpośrednio związanych z doprowadzeniem danego składnika aktywów do stanu zdatnego do użytkowania, poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do używania, w tym również przewidywane koszty demontażu i usunięcia składnika aktywów oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym ten składnik aktywów się znajdował, w przypadku gdy istnieje zobowiązanie do poniesienia kosztów z tego tytułu oraz gdy wartość bieżąca oszacowanych przyszłych kosztów będzie nie niższa niż 15 % ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów, pod warunkiem, że oszacowane przyszłe koszty będą wyższe od kwoty 30 000 PLN.
3. Koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu finansowania środków trwałych oraz wartości niematerialnych, koszty prowizji, odsetek i różnic kursowych związane z nabyciem, budową lub wytworzeniem środków trwałych, poniesione do momentu przyjęcia ich do używania kapitalizuje się jako część kosztu nabycia tego składnika tylko wtedy, gdy jest prawdopodobne, że koszty te przyniosą przyszłe korzyści ekonomiczne i można je wiarygodnie wycenić. Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego niespełniające warunków pozwalających na kapitalizację odnoszone są bezpośrednio na wynik w okresie, w którym zostały poniesione.
4. Na dzień kończący okres sprawozdawczy rzeczowe aktywa trwałe, w tym istotne części składowe budynków, oraz wartości niematerialne wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz łączne odpisy z tytułu utraty wartości.
5. Późniejsze nakłady ponoszone na składnik rzeczowych aktywów trwałych, np. koszty wymiany głównych części składowych, ulepszenia i dodatkowe nakłady poniesione w okresie jego użytkowania, uwzględniane są w wartości bilansowej danego środka trwałego tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie wycenić. Koszty remontów, serwisów, konserwacji i bieżącego utrzymania ujmowane są jako koszty okresu w rachunku zysków i strat.
6. Odpisy amortyzacyjne dokonywane są metodą liniową, przez szacowny okres użytkowania danego składnika aktywów, bez względu na możliwość wystąpienia okresów ich niewykorzystywania, z uwzględnieniem wartości rezydualnej.
7. Odpisów amortyzacyjnych nie dokonuje się od:
 - 1) gruntów i prawa wieczystego użytkowania gruntów,
 - 2) dzieł sztuki i eksponatów muzealnych, zborów numizmatycznych,
 - 3) wartości firmy,
 - 4) wartości niematerialnych bez określonego okresu użytkowania,
 - 5) środków trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych zakwalifikowanych do aktywów przeznaczonych do sprzedaży.
8. Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów pomniejszona o przewidywaną wartość końcową tego składnika, (pod warunkiem, że wartość rezydualna będzie wyższa od kwoty 10 000 PLN oraz nie niższa niż 15 % ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów).
9. Dla wartości niematerialnych przyjmuje się, że wartość końcowa wynosi zero, chyba że istnieje zobowiązanie strony trzeciej do ich odkupienia lub gdy istnieje i będzie istniał pod koniec używania składnika, aktywny rynek i można określić jego wartość na tym rynku.
10. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania są corocznie testowane pod kątem utraty wartości albo indywidualnie, albo na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. Takie wartości niematerialne nie są amortyzowane. Okres użytkowania składników wartości niematerialnych zaliczanych do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania jest corocznie weryfikowany w celu sprawdzenia, czy przyjęte założenia o braku możliwości jego określenia są nadal prawidłowe. Jeżeli weryfikacja nie potwierdzi prawidłowości okresu użytkowania, jest on prospektywnie zmieniany.

11. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i ujmują się je w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.
12. Nakłady poniesione na prace rozwojowe, w okresie ponoszenia nakładów, o ile spełniają kryteria dotyczące ujmowania określone w MSR 38 ujmują się jako rozliczenia międzyokresowe, a po zakończeniu jako wartości niematerialne, poddając najpóźniej na dzień bilansowy testowi na utratę wartości. Okres amortyzacji prac rozwojowych ustala się w oparciu o spodziewane przepływy pieniężne związane ze sprzedażą wytworzonych w ich wyniku produktów (składniki te są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia). Aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie po początkowym ujęciu są wykazywane według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenia i łączne odpisy na utratę wartości, na takiej samej zasadzie jak nabyte aktywa niematerialne.
13. Wartość końcową, metodę amortyzacji oraz przyjęte okresy użytkowania środków trwałych oraz wartości niematerialnych weryfikuje się, i w razie konieczności – koryguje, na koniec każdego roku obrotowego (z prospektywnym zastosowaniem wszelkich zmian w szacunkach).
14. Dana pozycja aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania lub sprzedaży takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku okresu, w którym dokonano takiego wyksięgowania.

3.2.2 Koszty finansowania zewnętrznego

1. Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.
2. Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.
3. Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio na wynik w okresie, w którym zostały poniesione.

3.2.3 Nieruchomości inwestycyjne oraz wartości niematerialne zaliczane do inwestycji

Nieruchomości oraz wartości niematerialne zaliczane do inwestycji wycenia się według zasad, stosowanych do środków trwałych oraz wartości niematerialnych, opisanych powyżej.

3.2.4 Utrata wartości aktywów trwałych

1. Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, dokonuje się oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy nie jest możliwe oszacowanie wartości odzyskiwalnej składnika aktywów, przeprowadza się analizę wartości odzyskiwalnej dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.
2. Utrata wartości składnika aktywów zachodzi wtedy, gdy wartość bilansowa tego składnika jest wyższa od jego wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, w zależności od tego, która z nich jest wyższa.

3. Wartość użytkową ustala się na podstawie bieżącej wartości szacunkowej oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów, z uwzględnieniem środków z tytułu jego ostatecznej likwidacji.
4. Do przesłanek mogących świadczyć o utracie wartości składnika aktywów trwałych zalicza się utratę wartości rynkowej danego składnika aktywów, która jest wyższa niż utrata wartości spowodowana zwykłym użytkowaniem i upływem czasu, wystąpienie niekorzystnych zmian o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym lub prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność, w tym na rynkach, na które przeznaczone są wytwarzane przez nią produkty i usługi, a także wzrost rynkowych stóp procentowych i premii za ryzyka uwzględnianych w kalkulacji stóp dyskontowych wykorzystywanych do wyliczania wartości użytkowej poszczególnych aktywów. Wewnętrzne przesłanki uwzględniane przy ocenie wystąpienia utraty wartości przez posiadane aktywa to przede wszystkim spadek rzeczywistych przepływów pieniężnych w stosunku do przewidywanych, utrata przydatności danego składnika aktywów w prowadzonej działalności lub jego fizyczne uszkodzenie, generowanie przez dany składnik aktywów niższych korzyści ekonomicznych niż oczekiwane.
5. W przypadku utraty wartości składnika aktywów trwałych dokonuje się odpowiedniego odpisu aktualizującego jego wartość do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów wykazywany był w wartości przeszacowanej – wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania.
6. Jeżeli w wyniku weryfikacji wartości składników majątkowych wystąpią przesłanki wskazujące na to, że dokonany w poprzednich okresach odpis aktualizujący jest zbędny lub za wysoki, odpis ten jest odwracany. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie w wynik okresu, o ile składnik nie podlegał wcześniej przeszacowaniom - w takim przypadku, odwrócenie straty z tytułu utraty wartości traktuje się jako zwiększenie z aktualizacji wyceny.
7. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania, a także składniki wartości niematerialnych nie przekazanych jeszcze do użytkowania są corocznie testowane pod kątem możliwej utraty wartości.
8. Wartość firmy jest testowana pod kątem ewentualnej utraty wartości co roku lub częściej, jeżeli zaistnieją okoliczności lub zdarzenia, które mogą powodować utratę jej wartości. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne (lub grupy ośrodków), do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne (lub grupy tych ośrodków) jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie mogą być odwracane w przyszłych okresach.

3.2.5 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

1. Aktywa trwale zakwalifikowane do aktywów przeznaczonych do sprzedaży wycenia się w wartości bilansowej lub w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa.
2. Na różnicę między wartością godziwą, a wyższą od niej wartością bilansową, tworzy się odpis z tytułu utraty wartości.
3. Aktywa trwale zakwalifikowane do aktywów przeznaczonych do sprzedaży nie podlegają amortyzacji.
4. Aktywa trwale wycofane z aktywów przeznaczonych do sprzedaży wycenia się w wartości księgowej sprzed momentu zaklasyfikowania ich do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, pomniejszonej o amortyzację lub w wartości odzyskiwalnej na dzień podjęcia decyzji o zaniechaniu sprzedaży, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa.

3.2.6 Leasing

1. W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków, wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w wyniku okresu.
2. Aktywa użytkowane w oparciu o zawarte umowy leasingu podlegają amortyzacji według zasad przyjętych dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest wystarczającej pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas dany składnik aktywów jest amortyzowany przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.
3. Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty okresu przez okres trwania leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wypływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.
4. W przypadku otrzymania specjalnych zachęt motywujących do zawarcia umowy leasingu operacyjnego, ujmuje się je jako zobowiązania. Zagregowane korzyści z tytułu takich zachęt ujmuje się jako pomniejszenie kosztów wynajmu metodą liniową, z wyjątkiem sytuacji, gdy inna systematyczna podstawa jest bardziej reprezentatywna w odzwierciedleniu konsumpcji korzyści ekonomicznych dostarczanych przez składnik aktywów objęty leasingiem.

3.2.7 Aktywa i zobowiązania finansowe

1. Aktywa i zobowiązania finansowe ujmuje się w chwili, gdy jednostka należąca do Grupy staje się stroną umowy instrumentu finansowego.
2. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych ujmuje się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów nie kwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane. Koszty transakcji bezpośrednio przypisywane nabyciu aktywów finansowych lub przejęciu zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik ujmuje się bezpośrednio w wynik.
3. Aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii: aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik, pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności i aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.
4. Klasyfikacja opiera się na analizie charakterystyki oraz celu nabycia inwestycji. Klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych dokonuje się w momencie początkowego ich ujęcia, a tam gdzie to dopuszczalne i odpowiednie – weryfikuje tę klasyfikację na koniec każdego roku obrotowego. Instrumenty pochodne są kwalifikowane jako instrumenty zabezpieczające lub jako instrumenty wyceniane w wartości godziwej przez wynik.
5. Aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik obejmują aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz takie, które w momencie pierwotnego ujęcia zostały wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik. Aktywa lub zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeśli są nabyte w celu odsprzedaży. Instrumenty pochodne są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są to instrumenty uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające lub umowy gwarancji finansowych.
6. Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu są klasyfikowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozycje krótko – lub długoterminowe w zależności od oczekiwań kierownictwa co do okresu realizacji tych aktywów lub zobowiązań.
7. Skutki wyceny aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik zalicza się do przychodów lub kosztów z tytułu operacji finansowych.

8. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub oddzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane.
9. Aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe mogą być przy początkowym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:
 - a) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
 - b) aktywa lub zobowiązania są częścią grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
 - c) zawierają one wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.
10. Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są przedmiotem obrotu na aktywnym rynku. Po wstępnej wycenie pożyczki i należności są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. Zamortyzowany koszt jest kalkulowany z uwzględnieniem dyskonta lub premii na nabyciu i zawiera opłaty, które są integralną częścią efektywnej stopy oraz koszty transakcyjne. Zyski i straty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia (wyłączenia) pożyczki i/ lub należności z bilansu lub po stwierdzeniu utraty ich wartości, jak też w momencie rozliczania w czasie zamortyzowanego kosztu.
11. Metoda efektywnej stopy procentowej to sposób obliczania zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego i alokacji dochodu odsetkowego na odpowiedni okres. Efektywna stopa procentowa to dokładna stopa dyskonta szacunkowych przyszłych wpływów pieniężnych (w tym wszystkich uiszczonych lub otrzymanych opłat i punktów stanowiących integralną część efektywnej stopy procentowej, kosztów transakcji i innych premii czy upustów) przez okres prognozowanej użyteczności instrumentu dłużnego lub - w razie konieczności - w krótszym okresie, do wartości bilansowej netto w chwili początkowego ujęcia.
12. Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, które posiadają stałe lub dające się określić płatności i stałe terminy zapadalności, i które Grupa ma zamiar utrzymać do dnia zapadalności. Po pierwotnym ujęciu, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu. Koszt ten jest wyliczony jako wartość wstępnie rozpoznana pomniejszona o spłaty, powiększona lub pomniejszona o skumulowane odpisy, obliczone metodą efektywnej stopy procentowej, różnicy między wartością początkową a wartością końcową (w momencie zapadalności), pomniejszona o odpis z tytułu utraty wartości. Kalkulacja ta obejmuje wszystkie otrzymane lub uiszczone płatności między stronami kontraktu, które są głównym elementem wziętym do obliczenia efektywnej stopy procentowej, koszty transakcyjne oraz inne premie i dyskonta. Straty i zyski są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia z bilansu składnika aktywów, w momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości jak też w momencie rozliczania w czasie zamortyzowanego kosztu.
13. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Po początkowym ujęciu, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane w wartości godziwej a skutki wyceny odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny. Na kapitał z aktualizacji wyceny odnoszone są również przeszacowania zmniejszające wartość danego składnika aktywów poniżej jego wartości początkowej lub zamortyzowanego kosztu. W momencie zbycia/realizacji składnika aktywów, skumulowane zyski i straty wcześniej odniesione na kapitał są rozpoznawane w rachunku zysków i strat. Odsetki zapłacone lub otrzymane z inwestycji są wykazywane jako przychód lub koszt, z użyciem efektywnej stopy procentowej. Dywidendy z inwestycji są rozpoznawane w rachunku zysków i strat jako „otrzymane dywidendy”, kiedy prawa do otrzymania płatności zostały ustanowione.
14. Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku finansowym jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej - kursu kupna oferowanego na koniec sesji na dzień bilansowy. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie istnieje aktywny rynek jest ustalana przy

zastosowaniu różnych technik wyceny. Techniki te mogą odnosić się do ostatnich transakcji zawieranych na warunkach rynkowych, bieżących cen rynkowych innych podobnych instrumentów, analizy zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz innych technik/modeli wyceny powszechnie stosowanych na rynku, dostosowanych do konkretnej specyfiki i parametrów wycenianego instrumentu finansowego oraz sytuacji wystawcy (emitenta).

15. Aktywa finansowe będące instrumentami kapitałowymi, których wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, wycenia się w koszcie nabycia z uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości lub ostatnio ustalonej wartości godziwej. W momencie pojawienia się możliwości wiarygodnego oszacowania wartości godziwej pozycje takie są przeszacowywane do wartości godziwej, a zmiany wartości ujmowane zgodnie z zaklasyfikowaniem danej pozycji.
16. Wartość godziwą jednostek uczestnictwa w otwartych gotówkowych funduszach inwestycyjnych ustala się na podstawie wyceny dokonanej przez te fundusze.
17. Zobowiązania finansowe nie zakwalifikowane do kategorii zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się w zamortyzowanym koszcie z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla danego zobowiązania nie można ustalić harmonogramu spłat, wycenia się je w kwocie wymaganej zapłaty. Prowizje i koszty związane z powstaniem lub ustalaniem cech finansowych tych zobowiązań podlegają rozliczeniu w czasie w okresie życia zobowiązania metodą liniową lub nominalną stopą procentową.
18. Na każdy dzień bilansowy dokonuje się oceny, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych,
 - a) jeżeli istnieją obiektywne dowody na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu). Wartość bilansową składnika aktywów obniża się o saldo rozpoznanych z tytułu utraty wartości odpisów ujętych na osobnym koncie. Kwotę straty ujmuje się w wyniku okresu.
 - b) Jeżeli w następnym okresie utrata wartości jest niższa, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat do takiej kwoty, która nie spowoduje, że wartość bilansowa składnika aktywów będzie wyższa od jego zamortyzowanego kosztu.
 - c) jeżeli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do rachunku zysków i strat. Odpisów z tytułu utraty wartości nie można odwracać poprzez rachunek zysków i strat w odniesieniu do instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.
 - d) nie dokonuje się oceny ani odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik, z wyjątkiem sytuacji, gdy wyceniane są one w kwocie innej niż wartość godziwa.
19. Inwestycje w jednostkach podporządkowanych są wyceniane według ceny nabycia skorygowanej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach podporządkowanych wykazuje się w rachunku zysków i strat jako aktualizację wartości aktywów finansowych. Do jednostek podporządkowanych zalicza się jednostki zależne, współzależne oraz stowarzyszone.
20. Wyłącza się z ksiąg rachunkowych składnik aktywów finansowych lub jego część, jeśli jednostka przenosi zgodnie dany składnik aktywów oraz przekazuje niemalże całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z danym składnikiem aktywów, jeśli prawa do uzyskania środków pieniężnych

wynikające z danej pozycji wygasły lub jednostka zrzekła się tych praw. Pomimo przeniesienia lub sprzedaży składnika aktywów jednostka zachowuje składnik aktywów w swoich księgach, jeśli zachowała niemalże całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z daną pozycją. Jeśli jednostka zachowała częściowe ryzyko lub/i częściowe korzyści związane z danym składnikiem, pozostawia go w księgach w części w jakiej jest dalej zaangażowana w ten składnik, jeśli zachowała kontrolę nad daną pozycją.

21. Aktywa finansowe nabyte lub sprzedane w ramach standardowych transakcji ujmuje się i wyksięguje w dacie transakcji. Standardowe transakcje to transakcje nabycia lub sprzedaży aktywów finansowych wymagające dostarczenia tych aktywów w terminie ustalonym w regulacjach lub konwencjach przyjętych na rynku.
22. Składnik zobowiązań finansowych lub jego część podlega wyłączeniu z ksiąg rachunkowych w przypadku, gdy zobowiązanie wygasa. Zobowiązanie wygasa, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub upłynął termin jego dochodzenia.

3.2.8 Zapasy

1. W pozycji zapasów ujmowane są materiały, towary przeznaczone na sprzedaż, produkty i prace w toku oraz wyroby gotowe przeznaczone do sprzedaży.
2. Nabyte lub powstałe zapasy rzeczowych składników aktywów obrotowych ujmuje się w księgach rachunkowych według cen zakupu lub kosztów wytworzenia na dzień ich nabycia lub powstania.
3. Koszty zapasów są ustalane według następujących zasad:
 - a) w drodze szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji, które dotyczą ściśle określonych przedsięwzięć
 - b) metodą pierwsze weszło-pierwsze wyszło (FIFO).
4. Zapasy wyceniane są według niższej z wartości: kosztu lub wartości możliwej do uzyskania. Wartość możliwą do uzyskania stanowi szacunkową cenę sprzedaży zapasów pomniejszoną o wszelkie szacowane koszty dokończenia produkcji / wykonania usługi i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.
5. Zapasy, które utraciły swoją wartość obejmuje się odpisem aktualizującym. Odpisy aktualizujące wartość zapasów, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty/przychody operacyjne.

3.2.9 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nie przekraczającym 3 miesięcy.
2. Krajowe środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej. Środki pieniężne w walucie obcej przeliczane są na dzień bilansowy po kursie średnim NBP z dnia bilansowego.
3. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

3.2.10 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

1. Transakcje wyrażone w walutach obcych na moment ich początkowego ujęcia są przeliczane na złote polskie:
 - a) po kursie kupna lub sprzedaży walut stosowanym przez bank, za pośrednictwem którego następuje transakcja kupna/sprzedaży walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań,
 - b) po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, obowiązującym na dzień zawarcia transakcji chyba, że w innym wiążącym Grupę dokumencie ustalony został inny kurs - w przypadku pozostałych operacji oraz zapłaty należności lub zobowiązań za pośrednictwem konta walutowego.

2. Aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych przeliczane są na dzień kończący okres sprawozdawczy przy zastosowaniu obowiązującego w tym dniu kursu zamknięcia, tj. średniego kursu NBP, ustalonego dla danej waluty w dniu wyceny bilansowej.
3. Różnice kursowe powstałe z przeliczenia na dzień ich wyceny oraz przy zapłacie należności i zobowiązań, ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów i kosztów finansowych, z wyjątkiem:
 - a) różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych;
 - b) różnic kursowych wynikających z transakcji przeprowadzonych w celu zabezpieczenia przed określonym ryzykiem walutowym; oraz
 - c) różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych pierwotnie w pozostałych całkowitych dochodach oraz przenoszone z kapitału na zysk/stratę w momencie zbycia inwestycji netto.

3.2.11 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

1. Należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego. Pozostałe należności zalicza się do długoterminowych.
2. Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy w kwocie wymaganej zapłaty
3. Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych w zależności od rodzaju należności, której odpis dotyczy.
4. Odpisy z tytułu utraty wartości należności handlowych tworzy się, gdy uzyskanie pełnej kwoty należności przestaje być prawdopodobne. Wartość należności jest obniżana o odpis ujęty na koncie odpisów.
5. W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość należności dokonuje się odpisu odwrotnego przywracając tym samym ich pierwotną wartość.

3.2.12 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

1. Zobowiązania krótkoterminowe to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub ta część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy. Pozostałe zobowiązania zalicza się do długoterminowych.
2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są na dzień powstania według wartości nominalnej a na dzień kończący okres sprawozdawczy w kwocie wymagającej zapłaty tj. wartości nominalnej z dnia ich powstania z uwzględnieniem:
 - odsetek należnych (z otrzymanych od kontrahentów a uznanych przez spółkę not odsetkowych),
 - kwot waloryzacji roszczenia, zgodnie z warunkami umowy,
 - różnic kursowych, wynikających z wyceny po obowiązującym kursie
3. Zobowiązania w walutach obcych w momencie powstania oraz na dzień bilansowy ujmowane są według średniego kursu ustalonego przez NBP dla danej waluty. Różnice kursowe powstałe na dzień wyceny lub w dniu płatności wynikające z różnicy pomiędzy kursem waluty na ten dzień, a kursem waluty w dniu powstania zobowiązania, odnoszone są odpowiednio na przychody lub koszty operacji finansowych.
4. Zobowiązania warunkowe nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo w wartości godziwej na dzień nabycia. W kolejnych dniach bilansowych zobowiązania warunkowe wycenia się w wyższej spośród dwóch wartości: tej, którą ujęto by zgodnie z MSR 37 lub wartości ujętej początkowo pomniejszonej o umorzenie ujęte zgodnie MSR 18 „Przychody”.

3.2.13 Rozliczenia międzyokresowe kosztów

1. Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów dokonywane są wówczas, jeżeli koszty poniesione w danym okresie sprawozdawczym dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych. Do kosztów rozliczanych w czasie zalicza się przede wszystkim: opłacone z góry prenumeraty, składki na ubezpieczenia majątkowe, czynsze oraz nakłady na prace rozwojowe.
2. Rozliczenia międzyokresowe biernie kosztów stanowią prawdopodobne zobowiązania przypadające do zapłaty, wynikające w szczególności ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez jej kontrahentów, a także kwoty należne pracownikom. Do rozliczeń międzyokresowych biernych zalicza się przede wszystkim: rezerwy z tytułu napraw gwarancyjnych i rękojmi oraz nagród z zysku. Biernie rozliczenia są prezentowane w pozycji zobowiązań.
3. Odpisy czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów następują stosownie do upływu czasu, wielkości i świadczeń lub utraty ich wartości.
4. Czas i sposób rozliczania uzasadniony charakterem rozliczanych kosztów wyznaczony jest z zachowaniem zasady ostrożności na okres, którego dotyczy.

3.2.14 Rozliczenia międzyokresowe przychodów

1. W tej pozycji ujmuje się przychody stanowiące równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków na świadczenia, które zostaną wykonane w przyszłych okresach sprawozdawczych, przyjęte nieodpłatnie, w tym także w drodze darowizny, środki trwałe w budowie, środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, oraz środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia wyżej wymienionych.
2. Rozliczenia międzyokresowe przychodów obejmują przede wszystkim środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych oraz prac rozwojowych, rozliczane równoległe do odpisów amortyzacyjnych środków trwałych sfinansowanych z tych źródeł.

3.2.15 Dotacje

1. Dotacje rządowe są ujmowane, jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.
2. Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie aktywów trwałych, ujmuje się w pozycji rozliczeń międzyokresowych, a następnie stopniowo, drogą systematycznych odpisów odnosi do przychodów przez szacowany okres użytkowania związanego z nimi składnika aktywów.
3. Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie jako przychód w poszczególnych okresach, w sposób współmierny do kosztów, które te dotacje mają w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata za już poniesione koszty lub straty lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego bez ponoszenia przyszłych kosztów, ujmowane są jako przychód w okresie, w którym stają się należne.
4. Dotacje do przychodów prezentuje się jako przychód, oddzielnie od odnośnych kosztów, które dotacje te mają w zamierzeniu kompensować. Dotacje takie ujmowane są jako przychód niezależnie od tego czy zostały otrzymane w formie środków pieniężnych czy też przybierają formę redukcji zobowiązań.
5. Dotacje niepieniężne są ujmowane w księgach w wartości godziwej.
6. Dotacje rządowe należne jako kompensata już poniesionych kosztów lub strat lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia w przyszłości związanych z tym kosztów ujmuje się w wyniku w okresie, kiedy stają się wymagalne.
7. Korzyści wynikające z otrzymania pożyczki rządowej poniżej oprocentowania rynkowego, traktowane są jako dotacje i mierzone są jako różnica pomiędzy wartością otrzymanej pożyczki i wartością godziwą pożyczki ustalona z zastosowaniem odpowiedniej rynkowej stopy procentowej.

3.2.16 Świadczenia pracownicze

1. Grupa tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze. Rezerwy wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w wiarygodnie uzasadnionej oszacowanej wartości. Rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują odprawy emerytalne. Odprawy emerytalne wypłacane są pracownikom uprawnionym w momencie przejścia na emeryturę lub rentę i wynikają z odrębnych ustaw.
2. Grupa tworzy na dzień bilansowy rezerwę na bieżącą wartość odpraw emerytalnych, do których pracownicy nabyli prawo do tego dnia, z podziałem na krótkoterminowe i długoterminowe, metodą aktuarialną, zgodnie z wytycznymi MSR 19 „Świadczenia pracownicze”. Rezerwa ta obciąża pozostałe koszty operacyjne.
3. Rezerwy rozwiązuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego wartością zrealizowanych wypłat w korespondencji ze zobowiązaniami.

3.2.17 Rezerwy i umowy rodzące obciążenia

1. Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.
2. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazywane w zysku lub stracie po pomniejszeniu o wszelkie zwroty i są rozpoznawane w kosztach finansowych lub kosztach operacyjnych.
3. Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. Stan rezerw weryfikuje się na każdy dzień sprawozdawczy i aktualizuje w celu odzwierciedlenia bieżącego, najbardziej właściwego szacunku.
4. Rezerwa jest rozwiązywana jeśli przestało być prawdopodobne, że wystąpienie wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne będzie niezbędne do wypełnienia obowiązku. Rozwiązanie rezerwy jest rozpoznawane w przychodach finansowych lub przychodach operacyjnych.
5. Jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.
6. Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących obciążenia ujmuje się i wycenia jak rezerwy. Za umowę rodzącą obciążenia uważa się umowę zawartą przez Grupę, wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

3.2.18 Kapitały własne

1. Kapitały własne ujmuje się w wartości nominalnej, wg rodzajów i zasad określonych przepisami prawa i statutu.
2. Kapitał własny stanowią:
 - a) Kapitał podstawowy (akcyjny),
 - b) Akcje własne (wielkość ujemna),
 - c) Nadwyżka ze sprzedaży akcji własnych powyżej wartości nominalnej,
 - d) Kapitał zapasowy,
 - e) Kapitał rezerwowy tworzony i wykorzystywany zgodnie ze statutem oraz obejmujący inne skumulowane całkowite dochody, na które składają się:
 - skumulowane przychody/koszty z aktualizacji wyceny – kapitał z aktualizacji wyceny,
 - skumulowane przychody/koszty z wyceny do wartości godziwej aktywów finansowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży,
 - skutki podatkowe odnoszące się do skumulowanych przychodów/kosztów ujętych w innych skumulowanych całkowitych dochodach

- f) Zyski zatrzymane, obejmujące zysk/stratę netto okresu bieżącego oraz nie podzielone wyniki lat ubiegłych,
- g) Pozostałe składniki kapitału własnego
- h) Udziały niekontrolujące – kapitał tworzony jest w oparciu o posiadane udziały udziałowców mniejszościowych w kapitale zakładowym jednostek zależnych.
- i) Kapitały podstawowe, zapasowe oraz rezerwowe wykazywane są w sprawozdaniu skonsolidowanym, po uwzględnieniu wyłączeń konsolidacyjnych.

3.2.19 Przychody

1. Przychody ze sprzedaży są ujmowane w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty z tytułu sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów, w zwykłym toku działalności operacyjnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, zwroty, rabaty i upusty.
2. Przychody ze sprzedaży towarów i produktów ujmuje się jeśli jednostka przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do towarów oraz gdy nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli, kwotę przychodów można oszacować w wiarygodny sposób, istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz koszty poniesione i te, które zostaną poniesione przez jednostkę w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody i koszty, które dotyczą tej samej transakcji ujmowane są równolegle (współmierność przychodów i kosztów).
3. Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane tylko wówczas, gdy istnieje prawdopodobieństwo uzyskania przez jednostkę korzyści ekonomicznych z tytułu przeprowadzonej transakcji, kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody ujmuje się w okresie, w którym świadczone usługi w oparciu o „metodę stopnia zaawansowania”, określonego na podstawie stosunku faktycznie wykonanych prac.

3.2.20 Koszty

1. Przez koszty rozumiane są uprawdopodobnione zmniejszenia w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków przez udziałowców lub Zarząd.
2. Koszty ujmuje się w wyniku na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami a osiągnięciem konkretnych przychodów, tzn. stosując zasadę współmierności
3. Wartość sprzedanych towarów i materiałów jest to wartość sprzedanych towarów i materiałów w cenie zakupu współmierna do przychodów ze sprzedaży z tego tytułu.
4. Rachunek kosztów prowadzony jest w układzie rodzajowym. Za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów ujętych w rachunku zysków i strat przyjmuje się wariant kalkulacyjny.

3.2.21 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne są to przychody i koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną jednostki, w zakresie m.in.:

- zysków lub strat ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych,
- zysków lub strat z likwidacji środków trwałych,
- aktualizacji wyceny aktywów niefinansowych,
- odszkodowań, kar, grzywien, dotacji,
- otrzymania lub przekazania darowizn,
- opłat sądowych,
- utworzenia lub rozwiązania rezerw na przyszłe ryzyko,
- odpisania przedawnionych i umorzonych zobowiązań lub należności,
- ustalenia rzeczowych różnic remanentowych

3.2.22 Przychody i koszty finansowe

1. Przychody finansowe są to przychody z operacji finansowych, a w szczególności z tytułu dywidend (udziału w zyskach), odsetek, zysków ze zbycia inwestycji, nadwyżek dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.
2. Koszty finansowe są to poniesione koszty operacji finansowych, a w szczególności z tytułu odsetek, strat ze zbycia inwestycji, aktualizacji ich wartości, nadwyżek ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.
3. Przychody z tytułu odsetek ujmowane są tylko wówczas, gdy istnieje prawdopodobieństwo uzyskania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych z tytułu przeprowadzonej transakcji, kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody z tytułu odsetek ujmuje się proporcjonalnie do upływu czasu metodą efektywnej stopy procentowej.
4. Przychody z tytułu dywidend (udziału w zyskach) ujmuje się w momencie ustalenia praw udziałowców do ich otrzymania.

3.2.23 Podatek dochodowy

1. Podatek dochodowy za dany okres, obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz podatek odroczony.
2. Podatek bieżący i odroczony ujmuje się w wynik, z wyjątkiem przypadków dotyczących pozycji ujmowanych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym. W takiej sytuacji podatek bieżący i odroczony ujmuje się również odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w kapitale własnym. Jeżeli podatek bieżący lub odroczony wynika z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych, efekt podatkowy uwzględnia się w dalszych rozliczeniach tego połączenia.
3. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku podatkowego. Zysk (strata) podatkowy różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu oraz kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów. Podatek bieżący jest wyliczany z zastosowaniem stawek i przepisów podatkowych, obowiązujących w danym roku obrotowym.
4. Wykazywana w rachunku zysków i strat część odroczonego stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

3.2.24 Podatek odroczony

1. Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice występujące na dzień sprawozdawczy między wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzona jest od dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym.
3. Aktywa z tytułu odroczonego podatku tworzone są od ujemnych różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi potrącenie różnic przejściowych lub wykorzystanie strat podatkowych.
4. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie jest ujmowana, jeżeli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązań w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik brutto.
5. Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

6. Wysokość rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się, przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego, obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.
7. Grupa kompensuje ze sobą rezerwę i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wyłącznie wtedy, jeżeli posiada tytuł uprawniający ją do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.
8. Podatek odroczonego ujmowany jest w wyniku danego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy skutki finansowania zdarzeń powodujących powstanie podatku odroczonego ujmowane są bezpośrednio w kapitale własnym.

3.2.25 Zysk na jedną akcję

Zysk netto na jedną akcję dla każdego okresu obliczany jest poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnioważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

3.2.26 Sporządzanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zasady konsolidacji

1. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie sprawozdania finansowego jednostki dominującej oraz sprawozdań finansowych jednostek kontrolowanych przez Spółkę dominującą (jednostek zależnych). Kontrola jest osiągnięta w przypadku gdy Spółka
 - posiada władzę nad danym podmiotem,
 - podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
 - ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.Spółka weryfikuje swoją kontrolę nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.
2. Jeżeli Spółka posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu wystarczają do umożliwienia jej jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, znaczy to, że sprawuje nad nią władzę. Przy ocenie, czy prawa głosu w danej jednostce wystarczają dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:
 - wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
 - potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
 - prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
 - dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym wzorce głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.
3. Konsolidacja spółki zależnej rozpoczyna się w momencie uzyskania nad nią kontroli przez Spółkę, a kończy w chwili utraty tej kontroli. Dochody i koszty jednostki zależnej nabytej lub zbytej w ciągu roku ujmują się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów w okresie od daty przejęcia przez Spółkę kontroli do daty utraty kontroli nad tą jednostką zależną. Wynik finansowy i wszystkie składniki pozostałych całkowitych dochodów przypisuje się właścicielom Spółki i udziałom niesprawującym kontroli. Całkowite dochody spółek zależnych przypisuje się właścicielom Spółki i udziałom niedającym kontroli, nawet jeżeli powoduje to powstanie deficytu po stronie udziałów niedających kontroli.
4. Sprawozdania finansowe jednostek kontrolowanych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W razie konieczności wprowadzane są korekty do sprawozdań finansowych jednostek zależnych dostosowujące ich politykę rachunkowości do polityki Grupy.
5. Wszystkie transakcje dokonane wewnątrz Grupy, wzajemne salda oraz przychody i koszty operacji dokonanych między jednostkami Grupy oraz nie zrealizowane zyski, podlegają pełnej

eliminacji konsolidacyjnej. Wyłączeniu podlegają również nie zrealizowane straty, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów.

6. Udziały niedające kontroli w Grupach zależnych prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Zysk/strata (netto) okresu przypadający udziałom niesprawującym kontroli wykazywany jest w rachunku zysku i strat w odrębnej pozycji jako element rozliczenia zysku okresu spółek Grupy, objętych konsolidacją pełną.
7. Proporcja podziału wyniku oraz zmian w kapitale własnym jednostki zależnej, pomiędzy jednostkę dominującą a udziały niekontrolujące, ustalana jest w oparciu o bezpośredni udział w kapitale jednostki zależnej a także potencjalne prawa głosu, które dają w okresie sprawozdawczym dostęp do korzyści ekonomicznych, związanych z posiadaniem udziałów w jednostce gospodarczej.
8. Wszystkie inwestycje, które na dzień nabycia spełniają definicję aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży według warunków, określonych w MSSF 5, Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana, ujmowane są zgodnie z postanowieniami tego standardu, tzn. ujmowane są w odrębnej pozycji aktywów, obejmujących ich wartość w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, zaś w zobowiązaniach odrębnie wykazywana jest ich wartość w wartości godziwej.

Zmiany udziałów właścicielskich Grupy w jednostkach zależnych

1. Zmiany udziałów Grupy w jednostkach zależnych nieskutkujące utratą kontroli rozlicza się jako transakcje kapitałowe. Wartość bilansowa udziałów zapewniających Grupie kontrolę oraz udziałów niedających kontroli są odpowiednio modyfikowane w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostkach zależnych. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niedających kontroli a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnosi się bezpośrednio na kapitał własny i przypisuje właścicielom Spółki.
2. W momencie utraty przez Grupę kontroli nad jednostką zależną oblicza się zysk lub stratę - jako różnicę ustaloną pomiędzy:
 - a) sumą wartości godziwej otrzymanej zapłaty oraz wartości godziwej udziałów pozostających w Grupie oraz
 - b) wartością bilansową aktywów (z uwzględnieniem wartości firmy) i zobowiązań jednostki zależnej i udziałów niesprawujących kontroli- oraz ujmuje się w wyniku.

W przypadku, gdy aktywa spółki zależnej są wyceniane w kwocie przeszacowanej lub wartości godziwej i wynikający z tego skumulowany zysk lub strata jest ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach i odnoszony do kapitału, wartości uprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach i skumulowane w kapitale własnym rozlicza się w taki sposób, jak gdyby Grupa bezpośrednio zbyła odpowiednie składniki aktywów (tj. przenosi się na wynik lub bezpośrednio do zysków zatrzymanych, zgodnie z zasadami odpowiedniego MSSF). Wartość godziwa inwestycji posiadanych w byłej jednostce zależnej pozostających w Grupie na dzień utraty kontroli (po zbyciu), uznawana jest za początkową wartość godziwą dla celów późniejszego ich ujmowania zgodnie z MSR 39, lub za początkowy koszt inwestycji w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach.

Połączenia jednostek gospodarczych

1. Przejęcia innych podmiotów i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą przejęcia.
2. Każdorazowo płatność przekazana w wyniku połączenia jednostek wyceniana jest w zagregowanej wartości godziwej (na dzień dokonania zapłaty) przekazanych aktywów, zaciągniętych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną. Istotne koszty bezpośrednio związane z przejęciem ujmowane są w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych, o ile spełniają warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3, wycenia się na dzień przejęcia według ich wartości godziwej, z uwzględnieniem wyjątków zawartych w MSSF 3:
 - aktywa i zobowiązania wynikające z odroczonego podatku dochodowego lub związane z umowami o świadczenia pracownicze ujmuje się i wycenia zgodnie z MSR 12 „Podatek dochodowy” i MSR 19 „Świadczenia pracownicze”;
 - zobowiązania lub instrumenty kapitałowe związane z programami płatności rozliczanymi na bazie akcji w jednostce przejmowanej lub w Grupie, które mają zastąpić analogiczne umowy obowiązujące w jednostce przejmowanej, wycenia się zgodnie z MSSF 2 „Płatności na bazie

- akcji” na dzień przejęcia, oraz
- aktywa (lub grupy aktywów przeznaczone do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe
3. Wartość firmy wycenia się jako nadwyżkę sumy przekazanej zapłaty, kwoty udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej poprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą udziałów w jednostce przejmowanej nad kwotą wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto i zobowiązań wycenionych na dzień przejęcia. Jeżeli po ponownej weryfikacji wartość netto wycenionych na dzień przejęcia możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań przekracza sumę przekazanej zapłaty, wartości udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej udziałów w tej jednostce uprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą, nadwyżkę tę ujmuje się bezpośrednio w wyniku jako zysk na okazyjnym nabyciu.
 4. Jeżeli zapłata przekazana w transakcji połączenia jednostek gospodarczych obejmuje aktywa lub zobowiązania wynikające z umowy o zapłacie warunkowej, zapłatę tę wycenia się w wartości godziwej na dzień przejęcia i ujmuje jako część wynagrodzenia przekazanego w transakcji połączenia jednostek gospodarczych. Zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej kwalifikujące się jako korekty za okres objęty wyceną uwzględnia się retrospektywnie, w korespondencji z odpowiednimi korektami wartości firmy. Korekty dotyczące okresu wyceny to takie, które są wynikiem uzyskania dodatkowych informacji dotyczących „okresu objętego wyceną” (który nie może być dłuższy niż jeden rok od dnia przejęcia), dotyczących faktów i okoliczności występujących na dzień przejęcia. Wszystkie inne zmiany rozliczane są zgodnie z odpowiednimi regulacjami MSSF. Zmiany w wartości godziwej płatności warunkowej zakwalifikowanej jako element kapitałowy nie są ujmowane a jej późniejsze uregulowanie rozlicza się w ramach kapitału własnego. Zapłata warunkowa zaklasyfikowana jako składnik aktywów lub zobowiązań podlega przeszacowaniu na kolejne dni sprawozdawcze zgodnie z MSR 39 lub MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, a wynikające z przeszacowania zyski lub straty ujmuje się w wynik.
 5. Udziały niekontrolujące stanowiące część udziałów właścicielskich i uprawniające posiadaczy do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji mogą być początkowo wyceniane albo w wartości godziwej albo według proporcjonalnego udziału w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto jednostki przejmowanej. Wyboru metody wyceny dokonuje się indywidualnie dla każdej transakcji przejęcia. Inne rodzaje udziałów niedających kontroli wycenia się w wartości godziwej lub inną metodą przypisaną w MSSF.
 6. W razie nabycia kontroli w następstwie kilku następujących po sobie transakcji, udziały będące w posiadaniu Grupy na dzień objęcia kontroli są wyceniane w wartości godziwej z odniesieniem skutków w rachunek zysków i strat. Kwoty narosłe z tytułu udziałów w tej jednostce odniesione uprzednio do innych składników całkowitych dochodów są przenoszone do rachunku zysków i strat, jeżeli takie traktowanie byłoby poprawne w chwili zbycia tych udziałów.
 7. Jeżeli początkowe rozliczenie księgowe połączenia jednostek na koniec okresu sprawozdawczego, w którym połączenie miało miejsce, nie jest kompletne, Grupa prezentuje w swoim sprawozdaniu finansowym tymczasowe kwoty dotyczące pozycji, których rozliczenie jest niekompletne. W okresie wyceny Grupa koryguje tymczasowe kwoty ujęte na dzień przejęcia (patrz wyżej) lub ujmuje dodatkowe aktywa albo zobowiązania dla odzwierciedlenia nowych faktów i okoliczności występujących na dzień przejęcia, które, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na ujęcie tych kwot na ten dzień.

Wartość firmy

1. Wartość firmy powstająca przy przejęciu jednostek zależnych jest początkowo ujmowana jako składnik aktywów według kosztu nabycia, stanowiącego nadwyżkę pomiędzy:
 - a) sumą wartości godziwej przekazanej zapłaty, kwoty udziałów niesprawujących kontroli w jednostce przejmowanej oraz w przypadku połączenia jednostek gospodarczych realizowanego etapami, wartości w dniu przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego do jednostki przejmującej, a
 - b) udziałem Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki, ujmowanych na dzień przejęcia

2. W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, Grupa dokonuje ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeżeli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna, ujmuje się ją niezwłocznie w wyniku finansowym.
3. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według kosztu ustalonego na dzień przejęcia tego podmiotu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.
4. Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mają odnieść korzyści z synergii będących skutkiem połączenia jednostek gospodarczych.
5. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. Stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Odpis z tytułu utraty wartości firmy ujmuje się bezpośrednio w wynik. Odpisów z tytułu utraty wartości firmy nie odwraca się w kolejnych okresach.
6. W chwili zbycia jednostki zależnej lub podlegającej wspólnej kontroli przypadającą na nią część wartości firmy uwzględnia się przy obliczaniu zysku/straty z tytułu zbycia.

4. Połączenia jednostek gospodarczych i nabycia udziałów niekontrolujących

W okresie 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku Grupa nie dokonała połączenia innych jednostek gospodarczych.

5. Informacje dotyczące segmentów operacyjnych

Dla celów zarządczych wyniki Grupy Kapitałowej PROCAD prezentowane są w podziale na segmenty, które oparciu o podstawowe rodzaje dostarczanych towarów i usług. Grupa składa się zatem z następujących segmentów operacyjnych:

- oprogramowanie komputerowe - sprzedaż i usługi w zakresie oprogramowania,
- sprzedaż i serwis sprzętu komputerowego,
- sprzedaż usług szkoleniowych dla dorosłych,
- sprzedaż inżynierskich usług obliczeniowych oraz usług w zakresie wykorzystania technik komputerowego wspomaganie projektowania (CAD/CAE) w przemyśle i nauce.
- wdrożenia rozwiązań CAD dla dużych odbiorców branży mechanicznej i przemysłu

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest wynik operacyjny segmentów. Koszty ogólnego zarządu, pozostałe przychody i koszty operacyjne, przychody i koszty finansowe oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do poszczególnych segmentów.

Aktywa Grupy nie podlegają alokacji do poszczególnych segmentów działalności i są monitorowane na poziomie Grupy.

Ceny transakcyjne stosowane w transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych, podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat przychodów oraz zysku / (straty) w odniesieniu do segmentów operacyjnych Grupy PROCAD za okres 12 miesięcy zakończony odpowiednio 31 grudnia 2015 r. i 2014 r.

Okres dwunastu miesięcy zakończony 31 grudnia 2015	Oprogramowanie komputerowe: sprzedaż i usługi	Sprzedaż i serwis sprzętu komputerowego	Usługi szkoleniowe	Usługi inżynierskie	Wdrożenia CAD dla dużych odbiorców	Pozostałe	RAZEM	Korekty i wyłączenia	Działalność ogółem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	32 674	4 862	1 754	11 757	4 924	713	56 684	0	56 684
Sprzedaż między segmentami	3 650			1 085	13	182	4 930	-4 930	0
Przychody segmentu ogółem	36 324	4 862	1 754	12 842	4 937	895	61 614	-4 930	56 684
Zysk/(strata) segmentu	3 376	110	243	1 959	576	895	7 158	-185	6 974
Koszty ogólnego zarządu									-4 400
Pozostałe przychody/koszty operacyjne									-30
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej									2 544
Przychody/Koszty finansowe netto									85
Uznanie/obciążenie z tytułu podatku dochodowego									-539
Zysk/(strata) netto za okres obrotowy									2 090
Pozostałe całkowite dochody netto									0
Całkowity dochód/(strata) netto za okres									2 090

Okres dwunastu miesięcy zakończony 31 grudnia 2014	Oprogramowanie komputerowe: sprzedaż i usługi	Sprzedaż i serwis sprzętu komputerowego	Usługi szkoleniowe	Usługi inżynierskie	Wdrożenia CAD dla dużych odbiorców	Pozostałe	RAZEM	Korekty i wyłączenia	Działalność ogółem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	27 481	4 548	2 056	10 640	4 317	851	49 893	0	49 893
Sprzedaż między segmentami	3 035			540	24	92	3 691	-3 691	0
Przychody segmentu ogółem	30 516	4 548	2 056	11 180	4 341	943	53 584	-3 691	49 893
Zysk/(strata) segmentu	2 769	153	314	1 503	535	943	6 217	-140	6 077
Koszty ogólnego zarządu									-4 030
Pozostałe przychody/koszty operacyjne									241
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej									2 288
Przychody/Koszty finansowe netto									-327
Uznanie/obciążenie z tytułu podatku dochodowego									-399
Zysk/(strata) netto za okres obrotowy									1 562
Pozostałe całkowite dochody netto									-16
Całkowity dochód/(strata) netto za okres									1 546

Informacje geograficzne

Grupa działa przede wszystkim na obszarze Polski, gdzie znajdują się wszystkie jej aktywa, oraz osiąga przychody głównie ze sprzedaży krajowej. Struktura geograficzna osiągniętych przychodów ze sprzedaży od klientów zewnętrznych przedstawia się następująco:

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Przychody ze sprzedaży krajowej	53 206	44 960
Przychody ze sprzedaży zagranicznej	3 478	4 933
Razem	56 684	49 893

Powyższa informacja o przychodach oparta jest na danych o siedzibach klientów.

6. Rzeczowe aktywa trwałe

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Grunty	1 747	1 586
Budynki, lokale i budowle	88	110
Urządzenia techniczne i maszyny	291	274
Środki transportu	1 091	1 223
Meble i wyposażenie	5	11
Środki trwałe w budowie	0	0
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	3 222	3 204

Zmiany wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 r.

ZMIANA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	grunty	budynki, lokale i budowle	maszyny i urządze- nia	środki transportu	meble i wyposaże- nie	środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto na początek okresu	1 586	251	1 742	1 784	151	0	5 514
Zwiększenia (z tytułu)	161	0	239	203	0	0	603
- zakup	161	0	108	0	0	0	269
- leasing	0	0	131	203	0	0	334
Zmniejszenia (z tytułu)	0	0	162	47	1	0	210
- sprzedaż	0	0	62	0	0	0	62
- likwidacja	0	0	100	0	1	0	101
- przekwalifikowanie	0	0	0	47	0	0	47
Wartość brutto na koniec okresu	1 747	251	1 819	1 940	150	0	5 907
Amortyzacja na początek okresu	0	141	1 468	561	140	0	2 310
Amortyzacja za okres	0	22	60	288	5	0	375
- odpis amortyzacyjny za rok	0	22	195	335	6	0	558
- sprzedaż	0	0	135	47	1	0	183
Amortyzacja na koniec okresu	0	163	1 528	849	145	0	2 685
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0	0	0
Wartość księgową netto na koniec okresu	1 747	88	291	1 091	5	0	3 222

Zmiany wartości rzeczowych aktywów trwałych w okresie od 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014 r.

ZMIANA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	grunty	budynki, lokale i budowle	maszyny i urządzenia	środki transportu	meble i wyposażenie	środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto na początek okresu	1 586	251	1 759	1 582	151	0	5 329
Zwiększenia (z tytułu)	0	0	158	560	0	0	718
- zakup	0	0	67	61	0	0	128
- leasing	0	0	91	499	0	0	590
Zmniejszenia (z tytułu)	0	0	175	358	0	0	533
- sprzedaż	0	0	96	294	0	0	390
- likwidacja	0	0	79	52	0	0	131
- przekwalifikowanie	0	0	0	12	0	0	12
Wartość brutto na koniec okresu	1 586	251	1 742	1 784	151	0	5 514
Amortyzacja na początek okresu	0	117	1 365	555	133	0	2 170
Amortyzacja za okres	0	24	103	6	7	0	140
- odpis amortyzacyjny za rok	0	24	232	291	7	0	554
- sprzedaż	0	0	129	285	0	0	414
Amortyzacja na koniec okresu	0	141	1 468	561	140	0	2 310
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0	0	0
Wartość księgowa netto na koniec okresu	1 586	110	274	1 223	11	0	3 204

Grupa nie posiada środków trwałych o istotnej wartości, które nie zostały objęte ewidencją bilansową.

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych w świadczeniu usług ujęta została w wyniku jako koszty sprzedanych produktów w kwocie 211 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2014 r. 236 tys. zł).

Amortyzacja pozostałych rzeczowych aktywów trwałych ujęta została w kosztach ogólnego zarządu w kwocie 164 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2014 r. 123 tys. zł) i w kosztach sprzedaży w kwocie 183 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2014 r. 195 tys. zł).

Rzeczowe aktywa trwale używane na podstawie umów leasingu finansowego:

Grupy środków trwałych	Stan na dzień					
	31 grudnia 2015			31 grudnia 2014		
	Wartość początkowa	Skumulowane umorzenie	Wartość księgowa netto	Wartość początkowa	Skumulowane umorzenie	Wartość księgowa netto
Maszyny i urządzenia	706	539	167	576	464	112
Środki transportu	1802	757	1 045	1599	436	1 163
Meble i wyposażenie	43	43	0	43	43	0
Razem	2 551	1 339	1 212	2218	943	1275

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiada umów zobowiązujących do zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

7. Wartość firmy

WARTOŚĆ FIRMY Z KONSOLIDACJI	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Wartość brutto na początek okresu:	2 728	2 728
Zwiększenia z tytułu nabycia podmiotów powiązanych	0	0
Zmniejszenia z tyt. sprzedaży podmiotów powiązanych	0	0
Inne zmiany	0	0
Wartość brutto na koniec okresu:	2 728	2 728
Skumulowana utrata wartości na początek okresu:	0	0
Utrata wartości rozpoznana w ciągu roku	0	0
Zmniejszenia z tyt. sprzedaży podmiotów powiązanych	0	0
Inne zmiany	0	0
Skumulowana utrata wartości na koniec okresu	0	0
Wartość netto	2 728	2 728

Wartość firmy z konsolidacji obejmuje:

- Wartość firmy powstałą na nabyciu DES ART Spółki z o.o. w wysokości	1 913 tys. zł
- Wartość firmy powstałą na nabyciu AUTOR KSI Spółki z o.o. w wysokości	686 tys. zł
- Wartość firmy powstałą na nabyciu CADOR Consulting Spółki z o.o. w wysokości	129 tys. zł
Łącznie	2 728 tys. zł

7.1 Roczny test utraty wartości

Wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz jest corocznie testowana pod kątem możliwej utraty wartości. W ciągu roku obrotowego Grupa dokonała oceny wartości ekonomicznej wartości firmy i stwierdzono, że nie nastąpiła utrata wartości przez wartość firmy.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy została alokowana do następujących ośrodków generujących środki pieniężne:

- Usługi inżynierskie (DES ART)
- Wdrożenia CAD dla dużych odbiorców (AutoR KSI)
- CADOR Consulting Spółka z o.o.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne w segmencie usług inżynierskich

Test przeprowadzono w oparciu o oszacowaną wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, jakim jest DESART Sp. z o.o. Wartość odzyskiwalna została oszacowana na podstawie wartości użytkowej skalkulowanej na bazie prognozy przepływów środków pieniężnych opartej na zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą prognozach finansowych na lata 2016-2020. Wyodrębnione przepływy zdyskontowano stopą 13% (w 2014 roku również 13%), uwzględniając stopę wolną od ryzyka oraz oczekiwaną premię za ryzyko. Po okresie prognozy przyjęto założenie wzrostu przepływów na poziomie 3,5 % rocznie, zbliżonym do prognozy wzrostu PKB w Polsce. Wyliczona na podstawie przyjętych założeń wartość odzyskiwalna DESART wyniosła 10 518 tys. zł, i nie wskazuje na utratę wartości w odniesieniu do tego ośrodka. Wartość firmy przyporządkowana do tego ośrodka wynosi 1 913 tys. zł.

Oszacowanie wartości użytkowej Spółki DESART wykazuje pewną wrażliwość na zmiany założeń dotyczące wysokości stopy dyskonta i przewidywanego wzrostu podmiotu po okresie objętym prognozą. Zarząd uważa, że nawet gdyby zaszły jakiegokolwiek zmiany w głównych założeniach, na podstawie których określono wartość możliwą do odzyskania, to łączna wartość bilansowa tej jednostki nie przekroczyłaby jej łącznej wartości możliwej do odzyskania. Poniższa tabela przedstawia zmiany wartości wyceny wartości odzyskiwalnej ośrodka w zależności od zastosowanej stopy dyskonta oraz przewidywanego wzrostu podmiotu po okresie objętym prognozą:

Wartość odzyskiwalna w tys. zł.	Wzrost po okresie objętym prognozą		
	1%	3,5%	4%
Stopa dyskonta			
12,00%	9 705	11 891	12 491
13,00%	8 789	10 518	10 980
15,00%	7 355	8 497	8 788
18,00%	5 851	6 523	6 687
20,00%	5 119	5 613	5 731

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne w segmencie wdrożeń CAD dla dużych odbiorców

Test przeprowadzono w oparciu o oszacowaną wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, jakim jest AutoR KSI Sp. z o.o. Wartość odzyskiwalna została oszacowana na podstawie wartości użytkowej skalkulowanej na bazie prognozy przepływów środków pieniężnych opartej na zatwierdzonych przez Zarząd prognozach finansowych na lata 2016-2020. Wyodrębnione przepływy zdyskontowano stopą 13%, uwzględniającą stopę wolną od ryzyka oraz oczekiwaną premię za ryzyko. Po okresie prognozy przyjęto założenie wzrostu przepływów na poziomie 3,5 % rocznie, zbliżonym do prognozy wzrostu PKB w Polsce. Wyliczona na podstawie przyjętych założeń wartość odzyskiwalna AutoR KSI wyniosła 2 686 tys. zł, i nie wskazuje na utratę wartości w odniesieniu do tego ośrodka. Wartość firmy przyporządkowana do tego ośrodka wynosi 686 tys. zł.

Oszacowanie wartości użytkowej Spółki AutoR KSI wykazuje pewną wrażliwość na zmiany założeń dotyczące wysokości stopy dyskonta i przewidywanego wzrostu podmiotu po okresie objętym prognozą. Zarząd uważa, że nawet gdyby zaszły jakiegokolwiek zmiany w głównych założeniach, na podstawie których określono wartość możliwą do odzyskania, to łączna wartość bilansowa tej jednostki nie przekroczyłaby jej łącznej wartości możliwej do odzyskania. Poniższa tabela przedstawia zmiany wartości wyceny wartości odzyskiwalnej ośrodka w zależności od zastosowanej stopy dyskonta oraz przewidywanego wzrostu podmiotu po okresie objętym prognozą:

Wartość w tys. zł.	Wzrost po okresie objętym prognozą		
	1%	3,5%	4%
Stopa dyskonta			
12%	2 506	3 000	3 136
13%	2 229	2 686	2 791
15%	1 964	2 222	2 288
18%	1 614	1 766	1 803
20%	1 442	1 554	1 580

CADOR Consulting Spółka z o.o.

Na 31 grudnia 2015 roku Grupa przeprowadziła test na utratę wartości przez wartość firmy CADOR Consulting Spółkę z o.o. Testy przeprowadzono w oparciu o wartość odzyskiwalną, skalkulowaną na bazie prognozy przepływów środków pieniężnych, opartej na zatwierdzonych prognozach finansowych na lata 2016-2020 dla spółki CADOR Consulting Spółki z o.o. Testy nie wskazują na utratę wartości przez ten ośrodek.

8. Pozostałe aktywa niematerialne

WARTOŚCI NIEMATERIALNE	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Nabyte koncesje, patenty, licencje, w tym	441	538
oprogramowanie komputerowe	441	538
Znaki handlowe	1 680	1 680
Wartości niematerialne, razem	2 121	2 218

Znak handlowy stanowi wartość niematerialną, znak towarowy 'AutoR KSI', nabyty w wyniku połączenia jednostki AutoR KSI. Znak ten nie podlega amortyzacji. Wycena wartości godziwej znaku towarowego pierwotnie została dokonana przez niezależnego konsultanta ekonomiczno - finansowego. Na dzień kończący okres sprawozdawczy nie wystąpiły przesłanki wskazujące na utratę wartości tego aktywu.

Zmiany wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 r.:

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	koszty zakończonych prac rozwojowych	koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Znaki handlowe	zaliczki na wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość brutto na początek okresu	0	1 184	1 680	0	2 864
Zwiększenia:	0	0	0	0	0
- nabycie	0		0	0	0
Zmniejszenia	0	6	0	0	6
Wartość brutto na koniec okresu	0	1 178	1 680	0	2 858
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	0	646	0	0	646
- amortyzacja za okres	0	97	0	0	97
Zmniejszenia	0	6	0	0	6
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	0	737	0	0	737
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0
Wartość netto na koniec okresu	0	441	1 680	0	2 121

Zmiany wartości niematerialnych w okresie od 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014 r.:

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	koszty zakończonych prac rozwojowych	koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Znaki handlowe	zaliczki na wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość brutto na początek okresu	0	1123	1680	0	2803
Zwiększenia:	0	61	0	0	61
- nabycie	0	61	0	0	61
Zmniejszenia	0	0	0	0	0
Wartość brutto na koniec okresu	0	1184	1680	0	2864
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	0	533	0	0	533
- amortyzacja za okres	0	113	0	0	113
Zmniejszenia	0	0	0	0	0
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	0	646	0	0	646
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0	0	0
Wartość netto na koniec okresu	0	538	1680	0	2218

Grupa nie posiada wartości niematerialnych objętych ewidencją pozabilansową.

Amortyzacja wartości niematerialnych wykorzystywanych w świadczeniu usług ujęta została w wyniku jako koszty sprzedanych produktów w kwocie 85 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2014 r. 99 tys. zł). Amortyzacja pozostałych wartości niematerialnych ujęta została w kosztach ogólnego zarządu

w kwocie 12 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2014 r. 14 tys. zł) oraz w kosztach sprzedaży w wysokości 0 zł (na dzień 31 grudnia 2014 r. również 0 tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiada umów zobowiązujących do zakupu wartości niematerialnych.

9. Jednostki zależne

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe informacje oraz wybrane dane finansowe jednostek zależnych na dzień 31 grudnia 2015 roku. Wykazane poniżej kwoty nie uwzględniają eliminacji transakcji między jednostkami w Grupie.

Dane finansowe jednostek zależnych	DESART Sp. z o.o.	Projekt-Biz Sp. z o.o.	AutoR KSI Sp. z o.o.	CADOR Sp. z o.o.
Siedziba	Gdynia	Gdańsk	Warszawa	Gdynia
Podstawowa działalność	Usługi inżynierskie	Tworzenie oprogramowania CAD	Wdrożenia CAD dla dużych odbiorców	Sprzedaż oprogramowania
Udział w kapitale zakładowym (w%)	61,81%	100%	100%	61,81%
Udział procentowy posiadanych praw głosu	61,81%	100%	100%	61,81%
Suma aktywów	4 879	43	5 077	1 861
Kapitał własny na dzień bilansowy	3 359	43	1 826	547
Suma zobowiązań	1 520	0	3 251	1 314
Przychody ze sprzedaży	8 172	13	4 938	4 669
Zysk / strata netto	392	0	253	233
Zatrudnienie (w os.) za okres sprawozdawczy	37	0	7	11

Spółkami zależnymi podlegającymi konsolidacji są DESART Spółka z o.o., AutoR KSI Spółka z o.o. oraz CADOR Consulting Spółka z o.o.

Sprawozdanie finansowe Projekt-Biz Spółki z o.o. zostało wyłączone z konsolidacji ze względu na nieistotność jego danych dla rzetelności i jasności skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Wartość udziałów w PROJEKT-BIZ Spółce z o.o., według ceny nabycia wynoszącej 315 tys. zł została pokryta odpisem aktualizującym w pełnej wysokości, a ich wartość bilansowa wynosi 0,00 zł.

10. Aktywa finansowe

AKTYWA FINANSOWE	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Pożyczki udzielone	2 616	194
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanim	203	194
- długoterminowe	0	194
- krótkoterminowe	203	0
Pożyczki udzielone jednostkom pozostałym, krótkoterminowe	2 413	0
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	0	0
Obligacje	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	511	1388
Jednostki uczestnictwa	511	1388
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	931	1126
Obligacje	928	1126
Akcje i udziały	3	0
Aktywa finansowe, razem	4 058	2708
Długoterminowe	3	594
Krótkoterminowe	4 055	2114

Aktywa finansowe są w całości inwestycjami dokonanymi w walucie polskiej.

10.1 Pożyczki udzielone

POŻYCZKI	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Stan na początek okresu	194	245
Zwiększenia	2 422	14
Udzielone pożyczki	2 413	0
Naliczone odsetki od pożyczek	9	14
Zmniejszenia	0	-65
Spłata pożyczek - kapitał	0	-44
Spłata pożyczek - odsetki	0	-21
Odpis aktualizujący	0	0
Stan na koniec okresu, w tym	2 616	194
Pożyczki długoterminowe	0	194
Pożyczki krótkoterminowe	2 616	0

W omawianym okresie sprawozdawczym Grupa nie dokonała odpisów aktualizujących wartość udzielonych pożyczek. Wszystkie pożyczki zostały udzielone w złotych polskich. Udzielone pożyczki zostały wycenione na dzień kończący okres sprawozdawczy według skorygowanej ceny nabycia z uwzględnieniem naliczonych a niezapłaconych odsetek. Wartość godziwa udzielonych pożyczek jest równa ich wartości bilansowej.

Charakterystyka udzielonych pożyczek wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku:

Pożyczkobiorca	Kwota pożyczki	Odsetki	Razem saldo pożyczki	Data spłaty	Oprocentowanie
TOMASZ DOBROSIELSKI	180	23	203	2016-12-31	roczne: WIBOR 1M+ 3p.%
Miasteczko Multimedialne	2 413	0	2 413	2016-01-04	8%
Pożyczki udzielone razem	2 593	23	2 616		

W grudniu 2015 roku jednostka zależna AutoR KSI udzieliła pożyczki do spółki Miasteczko Multimedialne Sp. z o.o. w kwocie 2 413 260 zł, która zgodnie z zawartą umową została przeznaczona na zapłatę wierzytelności objętych fakturą VAT nr FVS/273/06/15 z dnia 19 czerwca 2015 na kwotę 1 962 000 zł netto + VAT 23% – wystawioną przez PROCAD SA.

Udzielona pożyczka posiada następujące zabezpieczenia:

- umowa przelewu wierzytelności, przysługującej Pożyczkobiorcy w kwocie 1 667,7 tys. zł, której płatność będzie realizowana przez PARP i wg pozyskanych informacji powinna nastąpić do końca marca 2016 roku,
- zabezpieczenie (hipoteka) na nieruchomości będącej własnością Wspólnika Pożyczkobiorcy, wycenionej na kwotę 4 765 tys. zł.
- dokument umożliwiający, w przypadku braku spłaty całości lub części pożyczki, transfer licencji oprogramowania będącego przedmiotem umowy ze spółką Miasteczko Multimedialne Sp. z o.o., o której Emitent informował raportem bieżącym nr 15/2015 z dnia 9 czerwca 2015 roku,
- akt notarialny o poddaniu się rygorowi egzekucji przez Pożyczkobiorcę co do obowiązku zwrotu kwoty pożyczki wraz z należnymi odsetkami.

Zawarcie opisanej umowy pożyczki miało na celu zwiększenie bezpieczeństwa doprowadzenia do końcowego rozliczenia umowy sprzedaży zawartej w dniu 9 czerwca 2015 roku przez PROCAD SA z Miasteczkiem Multimedialnym Sp. z o.o. (opisanej w raporcie bieżącym nr 15/2015), z uwagi na zwiększenie zabezpieczeń. Wierzytelność objęta fakturą FVS/273/06/15 z dnia 19 czerwca 2015 została jednostce dominującej w całości zapłacona w dniu 29 grudnia 2015 roku.

Termin spłaty pożyczki został ustalony na 4 stycznia 2016 roku. Wobec opóźnienia spłaty pożyczki zarząd AutoR KSI podjął decyzję o skierowaniu do sądu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu, w którym Miasteczko Multimedialne Sp. z o.o., jako strona wymienionej umowy pożyczki, poddała się egzekucji na podstawie art. 777 par 1 pkt 4 i 5 Kodeksu postępowania cywilnego.

W opinii Zarządu Grupy, w obecnej sytuacji, dysponując opisanymi powyżej zabezpieczeniami, odzyskanie należności z tytułu udzielonej pożyczki nie jest zagrożone. Grupa pozostaje w kontakcie z zarządem spółki Miasteczko Multimedialne Sp. z o.o. Według uzyskanych informacji, opóźnienie w spłacie pożyczki ma związek z terminem rozpatrzenia wniosku o płatność przez instytucję udzielającą dofinansowania (pożyczkobiorca realizuje projekt dofinansowany w 85% ze środków UE). Część pożyczki w kwocie 746 tys. zł została Grupie spłacona w dniu 17 marca 2016 roku. Pozostała część pożyczki zostanie spłacona zgodnie z umową przelewu wierzytelności opisanej w punkcie a) akapitu opisującego zabezpieczenia do pożyczki powyżej.

Informacje dotyczące zawartej umowy pożyczki Zarząd podał do publicznej wiadomości w raportach bieżących nr 16/2015 z dnia 8.12.2015 oraz 17/2015 z dnia 28.12.2015 dotyczących zawarcia umowy znaczącej przez spółkę zależną AutoR KSI, oraz w raporcie nr 3/2016 z dnia 10 marca 2016 dotyczącym skierowania do sądu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku salda pożyczek udzielonych przez Grupę przedstawiały się następująco:

Pożyczkobiorca	Kwota pożyczki	Odsetki	Razem saldo pożyczki	Data spłaty	Oprocentowanie
TOMASZ DOBROSIELSKI	180	14	194	2016-12-31	roczne: WIBOR 1M+ 3p.%
Pożyczki udzielone razem	180	14	194		

Powyższa pożyczka została zabezpieczona na udziałach jednostki zależnej DESART.

10.2 Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Grupa posiada aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, do których zostały zaklasyfikowane jednostki uczestnictwa w funduszu KBC GAMMA SFIO. Aktywa te można nabywać i umarzać w dowolnym dniu wyceny, bez konieczności deklarowania wcześniej długości takiej lokaty.

Jednostki uczestnictwa funduszu płynnościowego KBC GAMMA SFIO są przez Grupę wyceniane w wartości godziwej przez wynik, na podstawie ich opublikowanej wartości rynkowej.

AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Stan na początek okresu:	1 388	526
- jednostki uczestnictwa - wartość według ceny nabycia	1 316	516
- jednostki uczestnictwa - aktualizacja do wartości godziwej	72	10
Zwiększenia:	623	862
- nabycie	600	800
- aktualizacja do wartości godziwej	23	62
Zmniejszenia:	-1 500	0
- umorzenie jednostek	-1 407	0
- aktualizacja wartości dotyczącej umorzonych jednostek	-93	0
- odpisy aktualizujące	0	0
Stan na koniec okresu	511	1 388
- jednostki uczestnictwa - wartość według ceny nabycia	509	1 316
- jednostki uczestnictwa - aktualizacja do wartości godziwej	2	72

W okresie sprawozdawczym Grupa dokonała przeszacowania wartości posiadanych aktywów odnosząc kwotę 23 tys. zł do przychodów finansowych okresu sprawozdawczego (w 2014 roku: 62 tys. zł).

10.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY - długoterminowe	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Stan na początek okresu	400	1 128
- obligacje	400	1 100
- odsetki od obligacji	0	28
Zwiększenia:	0	5
- nabycie obligacji	0	0
- naliczone odsetki od obligacji	0	5
- nadwyżka wartości godziwej obligacji nad zamortyzowanym kosztem	0	0
- zmiana klasyfikacji	0	0
Zmniejszenia (z tytułu)	400	733
- zbycie obligacji	0	0
- spłaty odsetek od obligacji	0	19
- odpis z tytułu utraty wartości	0	5
- zmiana klasyfikacji	440	709
Stan na koniec okresu	0	400

AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY - krótkoterminowe	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Stan na początek okresu	726	413
- obligacje	700	400
- odsetki od obligacji	23	13
Zwiększenia:	405	1 235
- nabycie obligacji	0	500
- naliczone odsetki od obligacji	5	26
- zmiana klasyfikacji	400	709
- aktualizacja wartości udziałów/akcji	0	0
Zmniejszenia (z tytułu)	203	922
- zbycie obligacji	200	400
- spłaty odsetek od obligacji	3	13
- odpis z tytułu utraty wartości	0	509
- zmiana klasyfikacji	0	0
Stan na koniec okresu	928	726

Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Spółka zakwalifikowała instrumenty dłużne, którymi są obligacje wyceniane w wartości godziwej, o następującej charakterystyce:

OBLIGACJE	Termin zapadalności	Oprocentowanie roczne	Wartość emisyjna	Wartość godziwa	
				Stan na dzień 31 grudnia 2015	Stan na dzień 31 grudnia 2014
Obligacje Mostostal Infrastruktura Sp. z o.o.	20 sierpnia 2016	WIBOR 6M+6,5 p.p.	500	523	523
Obligacje PRESTO SA	24 kwietnia 2015	WIBOR 3M+7 p.p.	0	0	203
Obligacje WZRT Energia SA	9 listopada 2015	WIBOR 3M+7 p.p.	500	0	0
Obligacje POLBRAND SA seria E	4 stycznia 2016	11%	200	205	200
Obligacje POLBRAND SA seria G	6 czerwca 2016	9%	200	200	200
			1 400	928	1 126

Na dzień kończący okres sprawozdawczy aktywa te są wyceniane w wartości godziwej, w oparciu o ich aktualne notowania na aktywnym rynku obligacji CATALYST. Zysk z tytułu wyceny jest ujmowany w innych całkowitych dochodach, w wysokości nadwyżki wartości godziwej nad zamortyzowanym kosztem, pomniejszonej o podatek odroczonej.

Obligacje Mostostal Infrastruktura Spółki z o.o. zostały wycenione w kwocie wymaganej zapłaty, wraz z należnymi a nieuregulowanymi odsetkami. PROCAD wystąpiła do Spółki Mostostal Infrastruktura z żądaniem przedterminowego wykupu obligacji oraz w następstwie niedokonania tego wykupu skierowano do sądu pozew o zapłatę. Sądowy nakaz zapłaty został wydany w dniu 31 grudnia 2014 roku. Wobec wpłynięcia w 2015 roku sprzeciwu od dłużnika toczy się obecnie postępowanie sądowe w niniejszej sprawie. Ze względu na fakt, że obligacje te zostały zabezpieczone na nieruchomości wycenionej na 10 340 tys. zł a zabezpieczenie to pokrywa łączną wartość emisji wraz z odsetkami, w ocenie Zarządu Grupy, mimo działań dłużnika zmierzających do przedłużenia postępowania, całość zainwestowanej kwoty zostanie Grupie zwrócona wraz z należnymi odsetkami.

W 2014 roku Grupa dokonała odpisu z tytułu utraty wartości obligacji WZRT Energia SA w wysokości 509 tys. zł. Obligacje te nie zostały wykupione przez emitenta i obecnie nadal toczą się postępowania sądowe i egzekucyjne związane z windykacją zainwestowanych kwot.

11. Zapasy

ZAPASY	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Materiały	10	8
Półprodukty i produkty w toku	0	0
Produkty gotowe	0	0
Towary	650	492
Odpis aktualizujący wartość towarów	0	-80
Zapasy, razem	660	420

12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Należności z tytułu dostaw i usług	0	0
Należności z tytułu kaucji, poręczeń zabezpieczeń i gwarancji	86	86
Pozostałe należności	0	0
Należności długoterminowe netto, razem	86	86
Odpisy aktualizujące wartość należności	0	0
Należności długoterminowe brutto, razem	86	86

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
1. Należności z tytułu dostaw i usług, w tym	8 235	9 319
Należności od jednostek powiązanych, o okresie spłaty:	11	16
do 12 miesięcy	11	16
powyżej 12 miesięcy	0	0
Należności od pozostałych jednostek, o okresie spłaty:	8 194	9 229
do 12 miesięcy	8 194	9 229
powyżej 12 miesięcy	0	0
Dochodzone na drodze sądowej	30	74
2. Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	55	0

3. Należności budżetowe pozostałe	0	0
4. Zaliczki przekazane na dostawy	0	0
5. Inne należności, w tym	161	45
Należności od jednostek powiązanych	0	0
Należności od pozostałych jednostek	161	45
Należności krótkoterminowe netto, razem	8 451	9 364
Odpisy aktualizujące wartość należności	464	561
Należności krótkoterminowe brutto, razem	8 915	9 925

Powyżej przedstawione salda należności z tytułu dostaw i usług, zawierają należności (patrz poniższa analiza wiekowa), które są przeterminowane na koniec okresu sprawozdawczego i na które Grupa nie utworzyła odpisów, ponieważ nie nastąpiła istotna zmiana jakości tego zadłużenia, w związku z czym nadal uznaje się je za ściągalne.

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Należności terminowe, w tym:	7 110	8 576
do 1 miesiąca	4 808	5 233
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 529	2 395
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	486	359
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	267	562
powyżej 1 roku	20	27
Należności przeterminowane, w tym:	1 559	1 230
do 1 miesiąca	581	331
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	352	162
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	82	171
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	89	62
powyżej 1 roku	455	504
Należności dochodzone na drodze sądowej	30	74
Należności z tytułu dostaw i usług brutto, razem	8 699	9 880
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	-464	-561
Należności z tytułu dostaw i usług netto, razem	8 235	9 319

Średni termin spłaty należności z tytułu sprzedaży towarów i usług wynosi 57 dni (63 dni w 2014 roku).

Na dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa posiada należności objęte dochodzeniem wierzytelności w wysokości 30 tys. zł. oraz 10 tys. zł zgłoszonych w postępowaniach upadłościowych.

W 2015 roku Grupa dokonała odpisów aktualizujących wartość należności w kwocie 30 tys. zł natomiast w 2014 roku Grupa dokonała odpisów aktualizujących w wysokości 38 tys. zł.

Zmianę stanu odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług przedstawiono w poniższej tabeli:

Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Odpis aktualizujący na początek okresu	561	888
Odpis utworzony w ciężar zysku lub straty	30	38
Odpis wykorzystany w trakcie okresu	-108	-126
Kwoty odzyskane w trakcie okresu	-19	-239
Odpis odwrócony w rachunek zysków i strat	0	0
Odpis aktualizujący na koniec okresu	464	561

Określając poziom ściągальności należności z tytułu dostaw i usług Grupa uwzględnia zmiany ich jakości od dnia udzielenia kredytu kupieckiego do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na duży zasięg bazy klientów i brak powiązań między nimi.

13. Rozliczenia międzyokresowe

ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE DŁUGOTERMINOWE	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Gwarancje	8	0
Pozostałe	41	61
Rozliczenia międzyokresowe razem:	49	61

ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KRÓTKOTERMINOWE	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Ubezpieczenia majątkowe	71	65
Prenumerata	1	0
Obsługa oprogramowania	158	161
Subskrypcje	10	12
Podatek VAT do rozliczenia w następnych okresach	157	76
Pozostałe	47	68
Rozliczenia międzyokresowe razem:	444	382

14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Środki pieniężne na rachunkach bankowych i w kasie	1 402	1 060
Lokaty krótkoterminowe	4 708	3 718
Inne aktywa pieniężne	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty razem	6 110	4 778
Kredyt w rachunku bieżącym	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty gotówkowe - wartość wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	6 110	4 778

Składniki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych i w sprawozdaniu z sytuacji finansowej są tożsame.

ŚRODKI PIENIĘŻNE I INNE AKTYWA PIENIĘŻNE (STRUKTURA WALUTOWA)	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
W walucie polskiej	5 571	4 640
W walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	539	138
b1. w walucie EUR	126	33
- po przeliczeniu na tys. zł	539	138
b2. w walucie USD	0	0
- pozostałe waluty w tys. zł	0	0
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne, razem	6 110	4 778

15. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień kończący okres sprawozdawczy w Grupie nie występują aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

16. Kapitał akcyjny

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Kapitał podstawowy	902	902
Nadwyżka ze sprzedaży akcji	13 277	13 277
Akcje własne	-2 832	-2 832
	11 347	11 347
Kapitał akcyjny składa się z:		
9 019 000 akcji zwykłych mających pełne pokrycie w kapitale	14 179	14 179
1 181 024 akcji własnych	-2 832	-2 832
	11 347	11 347

17. Kapitał podstawowy

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał podstawowy jednostki dominującej, zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego wynosił 901 900 zł i dzielił się na 9 019 000 akcji o wartości nominalnej 0,10 zł każda. Wszystkie akcje są akcjami na okaziciela. Jednostka dominująca nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych. Każda akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu.

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2015 i 2014 roku nie miały miejsca zmiany wysokości kapitału zarejestrowanego i liczby akcji.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku PROCAD SA posiadała 1 181 024 akcje własne. Spółki zależne nie posiadają akcji jednostki dominującej.

KAPITAŁ PODSTAWOWY (STRUKTURA) na dzień 31.12.2015 r.			
Seria /emisja	A	B	RAZEM
Rodzaj akcji	akcje zwykłe na okaziciela	akcje zwykłe na okaziciela	
Rodzaj uprzywilejowania akcji	akcje nie są uprzywilejowane	akcje nie są uprzywilejowane	
Rodzaj ograniczenia praw do akcji	brak	brak	
Liczba akcji	5 019 000	4 000 000	9 019 000
Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej (zł)	501 900,00	400 000,00	901 900,00
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)	0,10	0,10	0,10
Sposób pokrycia kapitału	majątek PROCAD Spółki z o.o. na dzień przekształcenia w spółkę akcyjną	emisja akcji	
Rejestracja zmiany	2006-06-01	2007-02-22	
Prawo do dywidendy (od daty)	2006-06-01	2006-06-01	

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2015 r. przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)	Liczba głosów	Udział głosów na WZA(%)
Jarosław Jarzyński	1 413 750	15,68%	1 413 750	15,68%
Janusz Szczęśniak	1 379 604	15,30%	1 379 604	15,30%
Paweł Władysław Kowalski	901 314	9,99%	901 314	9,99%
PROCAD SA	1 181 024	13,09%	1 181 024	13,09%
Maciej Horeczy	477 000	5,29%	477 000	5,29%
POZOSTALI AKCJONARIUSZE	3 666 308	40,65%	3 666 308	40,65%
Razem	9 019 000	100,00%	9 019 000	100,00%

Struktura własnościowa na dzień podpisania sprawozdania finansowego, obejmująca akcjonariuszy posiadających, bezpośrednio lub pośrednio, co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy, została przedstawiona w punkcie 27 sprawozdania zarządu z działalności Grupy PROCAD.

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2014 r. przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)	Liczba głosów na WZA	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA(%)
Jarosław Jarzyński	1 413 750	15,68%	1 413 750	15,68%
Janusz Szczęśniak	1 379 604	15,30%	1 379 604	15,30%
Paweł Władysław Kowalski	901 314	9,99%	901 314	9,99%
PROCAD SA	1 181 024	13,09%	1 181 024	13,09%
Maciej Horeczy	477 000	5,29%	477 000	5,29%
POZOSTALI AKCJONARIUSZE	3 666 308	40,65%	3 666 308	40,65%
Razem	9 019 000	100,00%	9 019 000	100,00%

18. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

NADWYŻKA ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Stan na początek okresu	13 277	13277
Zmiany	0	0
Zwiększenie z tytułu przeszacowania do wartości godziwej zapłaty zrealizowanej w akcjach własnych	0	0
Stan na koniec okresu	13 277	13 277

19. Akcje własne

AKCJE WŁASNE	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Liczba akcji własnych	1 181 024	1 181 024
Wartość wg ceny nabycia	2 832	2 832
Wartość bilansowa	2 832	2 832
Cel nabycia	zgodnie z dyspozycją Walnego Zgromadzenia	zgodnie z dyspozycją Walnego Zgromadzenia

Skup akcji własnych Spółki prowadzono w roku 2009 oraz w okresie od września 2010 roku do grudnia 2010 roku. W wyniku prowadzonego skupu PROCAD SA nabyła 1 181 024 akcje własne o łącznej wartości 2 832 tys. zł. Pierwotnym celem przeprowadzonego skupu akcji własnych było ich umorzenie. W dniu 7 grudnia 2012 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PROCAD SA podjęło uchwałę o zawieszeniu realizacji celu pierwotnego na czas nieoznaczony bez wskazywania nowego przeznaczenia dla wszystkich skupionych i posiadanych przez Spółkę akcji własnych. W opinii akcjonariuszy obecnych na Walnym Zgromadzeniu, skupione akcje własne stanowią realną wartość i mogą w przyszłości być wykorzystane z pożytkiem dla spółki, który przełoży się na korzyści dla akcjonariuszy większe, niż te wynikające z umorzenia akcji. Uchwała została podjęta po rozpatrzeniu opinii prawnej, zamieszczonej jako komentarz Zarządu do projektu uchwały opublikowanego 30 października 2012 r. w raporcie bieżącym nr 17/2012. Treść uchwał podjętych przez NWZ PROCAD SA w dniu 7 grudnia 2012r. została podana do publicznej wiadomości w raporcie bieżącym nr 18/2012 w dniu 7 grudnia 2012 roku.

W 2015 oraz w 2014 roku PROCAD SA nie prowadziła skupu akcji własnych.

20. Kapitał zapasowy

KAPITAŁ ZAPASOWY	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Utworzony zgodnie ze statutem/umową, ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość	3 281	2 901
Przeniesiony na kapitał rezerwy z tytułu zakupu akcji własnych	0	
Przeniesiony z kapitału rezerwowego z tytułu zakupu akcji własnych	0	
Kapitał zapasowy, razem	3 281	2 901

21. Kapitał rezerwy

W 2015 roku nie został utworzony kapitał rezerwy z aktualizacji wyceny. W 2014 roku na skutek utraty wartości obligacji miało miejsce zmniejszenie kapitału rezerwowego o kwoty ujęte w tym kapitale w roku 2013. W wyniku dokonanego odpisu kapitał rezerwy na koniec 2014r. wyniósł 0 zł. Grupa nie tworzyła kapitału rezerwowego z innych tytułów w 2015 ani w 2014 roku.

22. Udziały niekontrolujące

UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Saldo na początek okresu	1 239	1 057
Udział w zyskach w ciągu roku	239	181
Saldo na koniec okresu	1 478	1 239

23. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

	2015 tys. PLN	2014 tys. PLN
Dywidendy z akcji zwykłych, zadeklarowane i wypłacone w trakcie roku:		
Dywidenda za 2014 rok: 0,09 zł (za 2013 rok: 0,07 zł)	705	549
	705	549

W dniu 29 kwietnia 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PROCAD SA podjęło uchwałę o przeznaczeniu zysku osiągniętego przez Spółkę w roku 2014 na wypłatę dywidendy w wysokości 0,09 zł na jedną akcję. Dzień dywidendy został ustalony na 12 maja 2015 roku, natomiast dywidenda została wypłacona w dniu 29 maja 2015 roku.

W roku 2014 dywidenda za rok 2013 została wypłacona w dniu 9 czerwca 2014 roku.

Zgodnie z art. 364 par.2 kodeksu spółek handlowych Spółka nie wykonała praw udziałowych (prawa do dywidendy) z akcji własnych. Ta część zysku została przeznaczona na kapitał zapasowy Spółki.

Zarząd PROCAD nie podjął jeszcze decyzji o rekomendacji dotyczącej przeznaczenia zysku za rok 2015.

24. Kredyty bankowe i pożyczki otrzymane oraz odsetki od zobowiązań

Grupa nie korzystała i nie posiadała kredytów na dzień 31.12.2015 roku ani na dzień 31.12.2014 roku.

W okresie sprawozdawczym od dnia 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 roku odsetki zapłacone i zarachowane od zobowiązań finansowych zaciągniętych przez Grupę dotyczyły jedynie zobowiązań z tytułu leasingu finansowego i za cały okres sprawozdawczy wyniosły one 44 tys. zł (w 2014 roku: 44 tys. zł). Na dzień 31 grudnia odpowiednio 2015 i 2014 roku nie wystąpiły naliczone a niezrealizowane odsetki od zobowiązań.

25. Pozostałe zobowiązania finansowe

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	835	902
zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	835	902
inne zobowiązania finansowe	0	0
Pozostałe zobowiązania finansowe razem, w tym	835	902
Zobowiązania długoterminowe	472	576
Zobowiązania krótkoterminowe	363	326

26. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Na podstawie umów leasingu finansowego Grupa użytkuje głównie środki transportu oraz sprzęt komputerowy. Przeciętny czas trwania umowy leasingu finansowego wynosi 4 lata. Zobowiązania Grupy wynikające z umów leasingu finansowego są zabezpieczone prawami leasingodawców do składników aktywów objętych umową oraz wystawionymi weksłami In blanco.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe, do których Grupa była zobowiązana na dzień 31 grudnia 2015 oraz 2014 roku, przedstawia poniższa tabela:

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO	31 grudzień 2015			31 grudzień 2014		
	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bilansowa zobowiązań	Odsetki	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bilansowa zobowiązań	Odsetki
Zobowiązania płatne do 1 roku	398	363	35	372	331	41
Zobowiązania płatne powyżej 1 roku do 5 lat	512	472	40	622	572	50
Zobowiązania płatne powyżej 5 lat	0	0	0	0	0	0
RAZEM	910	835	75	994	903	91
Wartość bieżąca minimalnych opłat		835	--	--	903	--
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		472	--	--	572	--
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		363	--	--	331	--

Różnica między łączną kwotą opłat leasingowych a wartością bilansową zobowiązań na dzień kończący okres sprawozdawczy wynika z kosztów finansowych (odsetek) do ujęcia w przyszłych okresach. Kwota kosztów na dzień 31.12.2015 wynosi 75 tys. zł a na dzień 31.12.2014 wynosiła 91 tys. zł.

27. Dotacje rządowe

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2015	2014
Stan na początek okresu	2	4
Otrzymane w trakcie roku	0	0
Ujęte w zysku lub w stracie	-1	-2
Stan na koniec okresu	1	2
Krótkoterminowe	1	1
Długoterminowe	0	1
	1	2

Dotacje rządowe zostały otrzymane w związku z zakupem niektórych składników rzeczowego majątku trwałego. Z dotacjami tymi nie wiążą się żadne niespełnione przez PROCAD warunki bądź zobowiązania warunkowe.

28. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Stan na początek okresu po korektach	38	27
Zwiększenia:	0	11
uaktualniane rezerwy na świadczenia urlopowe	0	11
Wykorzystanie	0	0
Rozwiązanie:	0	0
wykorzystanie urlopów za lata ubiegłe	0	0
wyplata świadczeń emerytalnych i rentowych	0	0
Stan na koniec okresu, w tym	38	38
Zobowiązania długoterminowe	38	38
Zobowiązania krótkoterminowe	0	0

Utworzona rezerwa na świadczenia pracownicze dotyczy świadczeń wypłacanych na zasadach przewidzianych w kodeksie pracy. Grupa nie posiada programów emerytalnych.

29. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:	6 954	6 588
- o okresie wymagalności do 12 miesięcy	6 954	6 588
- o okresie wymagalności powyżej 12 miesięcy	0	0
Zaliczki otrzymane na dostawy	0	1
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	271	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	7 225	6 589

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG (STRUKTURA WALUTOWA)	jednostka	waluta	Stan na dzień	
			31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
a. w walucie polskiej	w tys.	zł	5 461	4 527
b. w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	w tys.	zł	1 764	2 062
b1. w walucie EURO	w tys.	EURO	413	484
po przeliczeniu na tys. zł	w tys.	PLN	1 764	2 062
b2. w walucie USD	w tys.	USD	0	0
po przeliczeniu na tys. zł	w tys.	PLN	0	0
pozostałe waluty w tys. zł	w tys.	zł	0	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	w tys.	zł	7 225	6 589

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i były w 2015 roku średnio rozliczane w terminach 59 dniowych. Wartość księgową tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu ich wartości godziwej.

30. Pozostałe zobowiązania

POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	335	302
Inne zobowiązania	8	6
Pozostałe zobowiązania, razem	343	308
Zobowiązania długoterminowe	0	0
Zobowiązania krótkoterminowe	343	308

31. Przychody przyszłych okresów

	Stan na dzień 31 grudnia	
	2015	2014
Stan na początek okresu	32	17
Odroczone w trakcie roku	32	32
Odniesione do zysku lub straty	-17	-17
Stan na koniec okresu	47	32
Krótkoterminowe	38	32
Długoterminowe	0	0
	38	32

32. Podatek odroczony

Podatek odroczony netto wykazany w bilansie	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Stan aktywów z tytułu podatku odroczonego	329	342
Stan rezerwy z tytułu podatku odroczonego	277	205
Aktywa z tytułu podatku odroczonego netto, wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	81	170
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego netto, wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	29	33

W poniższych tabelach zaprezentowano aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wartościach przed kompensatą, obliczone przy zastosowaniu ustawowej stawki podatkowej wynoszącej 19%.

AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
1. Stan na początek okresu, w tym	342	283
Odniesionych w zysk lub stratę	342	283
2. Zwiększenia	94	193
Odniesione w zysk lub stratę okresu w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	94	193
niewypłacone wynagrodzenia z narzutami	89	82
różnice kursowe	1	3
utrata wartości inwestycji	0	98
rezerwa na świadczenia pracownicze	0	2
odpisy aktualizujące	4	0
pozostałe	0	8

3. Zmniejszenia	107	134
Odniesione w zysk lub stratę okresu w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi (z tytułu)	107	111
wypłacone wynagrodzenie oraz ZUS	86	59
różnice kursowe z wyceny na dzień bilansowy	3	1
rezerwa na świadczenia pracownicze	0	0
z tyt. przywrócenia odpisów aktualizujących	18	49
pozostałe	0	2
Odniesione w zysk lub stratę okresu w związku ze stratą podatkową	0	23
4. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu razem, w tym:	329	342
Odniesionych w zysk lub stratę okresu	329	342
5. Dokonana kompensata aktywa z rezerwą z tytułu podatku odroczonego	-248	-172
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	81	170

REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
1. Stan na początek okresu, w tym:	205	203
Odniesiona w zysk lub stratę	205	203
Ujęta w innych składnikach całkowitego dochodu	0	0
2. Zwiększenia	100	24
Odniesione w zysk lub stratę okresu z tytułu dodatnich różnic przejściowych (z tytułu)	100	24
rozliczenie umów leasingu	0	6
dodatnie różnice kursowe z wyceny bilansowej	1	3
wycena inwestycji długoterminowych	0	2
wycena inwestycji krótkoterminowych do wartości godziwej	0	12
pozostałe	99	1
Odniesione na kapitał własny w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	0	0
wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	0
3. Zmniejszenia	28	22
Odniesione w zysk lub stratę okresu w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	17	6
rozliczenie umów leasingu	0	0
różnice kursowe z wyceny bilansowej	3	2
wycena inwestycji krótkoterminowych do wartości godziwej	14	0
wycena inwestycji długoterminowych	0	0
pozostałe	0	4
Odniesione na kapitał własny w związku z dodatnimi różnicami przejściowymi (z tytułu)	11	16
wyceny instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	0	3
odwrócenie nadwyżki amortyzacji podatkowej nad bilansową	11	13
4. Stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, w tym	277	205
Odniesionej w zysk lub stratę	277	205
5. Dokonana kompensata aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwą z tytułu podatku odroczonego	-248	-172
6. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	29	33

Wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego została w prezentowanych okresach sprawozdawczych, w poszczególnych jednostkach Grupy Kapitałowej skompensowana z rezerwą z tytułu odroczonego podatku dochodowego. W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej natomiast, podatek odroczonego dotyczący jednostki dominującej nie jest kompensowany z podatkiem odroczonego dotyczącym jednostek zależnych.

Podatek odroczony netto z poszczególnych sprawozdań jednostkowych, wykazany w sprawozdaniu skonsolidowanym na dzień 31 grudnia 2015 i 2014 roku przedstawiają poniższe tabele:

	Stan aktywów i rezerw z tyt. podatku odroczonego podlegających nettowaniu w sprawozdaniach poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy		Podatek odroczony wykazany w sprawozdaniu skonsolidowanym - podatek netto z poszczególnych sprawozdań jednostkowych na dzień 31 grudnia 2015	
	Aktywa z tyt. podatku odroczonego	Rezerwa z tyt. podatku odroczonego	Aktywa z tyt. podatku odroczonego	Rezerwa z tyt. podatku odroczonego
PROCAD SA	246	178	68	0
DESART Spółka z o.o.	69	96	0	27
AUTOR KSI	5	0	5	0
CADOR Spółka z o.o.	1	3	0	2
Korekta konsolidacyjna	8	0	8	0
Suma	329	277	81	29

	Stan aktywów i rezerw z tyt. podatku odroczonego podlegających nettowaniu w sprawozdaniach poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy		Podatek odroczony wykazany w sprawozdaniu skonsolidowanym - podatek netto z poszczególnych sprawozdań jednostkowych na dzień 31 grudnia 2014	
	Aktywa z tyt. podatku odroczonego	Rezerwa z tyt. podatku odroczonego	Aktywa z tyt. podatku odroczonego	Rezerwa z tyt. podatku odroczonego
PROCAD SA	254	97	157	0
DESART Spółka z o.o.	74	107	0	33
AUTOR KSI	2	0	2	0
CADOR Spółka z o.o.	4	1	3	0
Korekta konsolidacyjna	8	0	8	0
Suma	342	205	170	33

33. Przychody i koszty operacyjne

33.1 Przychody ze sprzedaży produktów i usług

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW I USŁUG (struktura rzeczowa - rodzaje działalności)	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Sprzedaż usług szkoleniowych	1 754	2 056
Sprzedaż subskrypcji	10 902	8 708
Sprzedaż usług inżynierskich	11 756	8 804
Sprzedaż wdrożeń CAD do dużych odbiorców	2 903	2 809
Sprzedaż usług pozostałych	577	2 545
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem	27 892	24 922

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW I USŁUG (STRUKTURA TERYTORIALNA)	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Kraj	24 434	21 957
usługi	24 434	21 957
Eksport	3 458	2 965
usługi	3 458	2 965
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem	27 892	24 922

33.2 Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW (STRUKTURA RZECZOWA)	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Materiały	0	0
Towary	28 792	24 971
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	28 792	24 971

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I MATERIAŁÓW (STRUKTURA TERYTORIALNA)	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Kraj	28 772	23 003
materiały	0	0
towary	28 772	23 003
Eksport	20	1 968
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	28 792	24 971

33.3 Koszty operacyjne

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Amortyzacja	655	667
Zużycie materiałów i energii	625	720
Usługi obce	15 532	13 505
Podatki i opłaty	85	79
Wynagrodzenia	10 123	9 335
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	1 782	1 602
Pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu)	1 563	1 417
- delegacje	561	696
- reprezentacja i reklama	820	533
- ubezpieczenia	113	101
- pozostałe	69	87
Koszty według rodzaju, razem	30 365	27 325
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	-2	-7
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	0	0
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	-7 263	-5 738
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-4 400	-4 030
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	18 700	17 550

34. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0	93
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości należności	19	252
Dotacje	1	2
Pozostałe, w tym:	29	91
- koszty postępowania sądowego	6	12
- odszkodowania, kary umowne, grzywny	5	69
- inne	18	10
Pozostałe przychody operacyjne, razem	49	438

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	5	0
utworzone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności	31	47
utworzone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	0	0
pozostałe, w tym:	43	150
- należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	6	6
- koszty postępowania sądowego	8	55
- naprawa szkód samochodowych	3	57
- inne	26	32
Koszty operacyjne, razem	79	197

35. Przychody i koszty finansowe

PRZYCHODY FINANSOWE	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Przychody odsetkowe z tytułu udzielonych pożyczek	8	14
Przychody odsetkowe od inwestycji dostępnych do sprzedaży	50	120
Przychody odsetkowe od pozostałych należności	46	72
Zysk z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik	23	61
Przychody z tytułu realizacji oraz wyceny instrumentów finansowych	0	0
Zysk z tytułu różnic kursowych	4	0
Zysk ze sprzedaży inwestycji finansowych	92	0
Pozostałe przychody	0	0
Przychody finansowe, razem	223	267

KOSZTY FINANSOWE	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Koszty odsetkowe od kredytów bankowych i pożyczek	0	1
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	44	44
Koszty odsetkowe z tytułu pozostałych zobowiązań finansowych	0	0
Koszty odsetkowe od pozostałych zobowiązań	2	5
Opłaty bankowe i prowizje (rozliczone przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej)	0	0
Utworzenie odpisu na należności odsetkowe	0	5
Odpisy z tytułu utraty wartości na pozostałych inwestycjach	0	500
Odwrócenie wyceny sprzedanych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez zysk lub stratę	92	0
Strata ze sprzedaży inwestycji	0	0
Strata z tytułu różnic kursowych	0	39
Pozostałe koszty finansowe	0	0
Koszty finansowe, razem	138	594

36. Podatek dochodowy

W zakresie podatku dochodowego Grupa podlega zasadom ogólnym. Grupa nie prowadzi działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej, co różnicowałoby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

STRUKTURA PODATKU DOCHODOWEGO	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Podatek dochodowy bieżący	455	452
Podatek odroczony związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	84	-53
Koszt / (dochód) podatkowy ogółem	539	399

36.1 Uzgodnienie wyniku podatkowego do wyniku księgowego

PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Zysk (strata) brutto przed opodatkowaniem	2 629	1 961
Korekty konsolidacyjne	2	-47
Zysk (strata) brutto po korektach konsolidacyjnych	2 627	2 008
Różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym	-232	490
Przychody niestanowiące przychodów podatkowych	-72	-148
Przychody lat ubiegłych stanowiące przychody podatkowe roku bieżącego	40	84
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów roku bieżącego	1 238	1 544
Koszty lat ubiegłych stanowiące koszty uzyskania przychodów w roku bieżącym	-520	-360
Koszty podatkowo stanowiące koszt uzyskania przychodów nie ujęte w wyniku roku obrotowego	-917	-416
Odwrócenie odpisów aktualizujących oraz nadmiernej rezerwy	0	-213
Dochody wolne od podatku	-1	-1
Dochód do opodatkowania	2 395	2 498
Odliczenia od dochodu, w tym:	0	122
Korekta z tytułu strat podatkowych w jednostkach zależnych	0	122
Darowizny	0	0
Podstawa opodatkowania	2 395	2 376
Podatek dochodowy według stawki 19%	455	452
Zwiększenia, zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku	0	0
Podatek dochodowy bieżący ujęty (wykazany) w deklaracji podatkowej okresu, w tym:	455	452
wykazany w zysku lub stracie	455	452

36.2 Efektywna stawka podatkowa

Efektywna stawka podatkowa	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Zysk (strata) brutto przed opodatkowaniem	2 627	2 008
Ustawowa stawka podatku	19%	19%
Podatek dochodowy wg ustawowej stawki podatkowej	499	382
Efekt podatkowy przychodów nie będących przychodami wg przepisów podatkowych	-14	-28
Efekt podatkowy kosztów nie będących kosztami wg przepisów podatkowych	235	293
Straty podatkowe od których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego	0	-23
Korekty bieżącego podatku za poprzednie okresy	-181	-225
Obciążenie wyniku z tytułu podatku dochodowego	539	399
Efektywna stawka podatkowa	21%	20%

36.3 Bieżące aktywa i zobowiązania finansowe

Zobowiązania i należności z tytułu podatku dochodowego	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Podatek dochodowy bieżący wykazany w sprawozdaniu z dochodów całkowitych	455	452
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które zmniejszyły lub zwiększyły kapitał własny	0	0
Podatek dochodowy zapłacony	-678	-357
Podatek dotyczący lat poprzednich	178	83
Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	-45	178
Należności z tytułu podatku dochodowego	-55	0
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	10	178

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa wykazuje należność z tytułu podatku dochodowego w kwocie 55 tys. zł, oraz zobowiązania z tego tytułu w kwocie 10 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2014 roku wykazywane było zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego w kwocie 178 tys. zł.

37. Działalność zaniechana

W okresie od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r. Grupa nie zaniechała żadnej z prowadzonych form działalności gospodarczej, nie przewiduje też tego w następnym okresie.

38. Zysk na jedną akcję zwykłą

Zysk na jedną akcję zwykłą obliczono poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnioważoną liczbę akcji za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku. Wszystkie akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela. Ponieważ PROCAD nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych co do wypłaty dywidendy, mianownik wskaźnika stanowi całość wyemitowanych akcji. Ze względu na brak czynników rozważających na dzień sprawozdawczy oraz w okresie porównywalnym wskaźnik rozwodnionego zysku na jedną akcję jest równy wskaźnikowi podstawowego zysku na jedną akcję.

ZYSK NA 1 AKCJĘ	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015	od 01.01.2014 do 31.12.2014
Zysk netto	1 851	1 381
Średnia ważona ilość akcji (w tys. sztuk)	9 019	9 019
Podstawowy i rozwodniony zysk na 1 akcję	0,21	0,15

39. Wartość księgową na jedną akcję

Wartość księgową na jedną akcję została obliczona poprzez podzielenie kapitałów własnych podmiotu dominującego przez średnią ważoną ilość akcji. Ze względu na brak czynników rozładniających na dzień sprawozdawczy oraz w okresie porównywalnym wskaźnik wartości księgowej na jedną akcję jest równy wskaźnikowi rozwodnionej wartości księgowej na jedną akcję.

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Kapitał własny	16 772	15 626
Średnia ważona ilość akcji (w tys. sztuk)	9 019	9 019
Wartość księgową / rozwodniona wartość księgową na jedną akcję	1,86	1,73

40. Należności i zobowiązania warunkowe

Grupa posiada jedynie zobowiązania warunkowe w postaci weksli własnych In blanco stanowiących zabezpieczenie zawartych umów leasingu. Innych należności ani zobowiązań warunkowych na dzień 31.12.2015 oraz na 31.12.2014 roku Grupa nie posiadała.

41. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Transakcje między PROCAD SA a jej jednostkami zależnymi będącymi stronami powiązаныmi Spółki zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notce. Szczegółowe informacje o transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązаныmi przedstawiono poniżej.

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi za okres od 01.01.2015 do 31.12.2015 roku:

Jednostki powiązаныe	Sprzedaż podmiotom powiązаныm	Zakup od podmiotów powiązanych	Zobowiązаныia z wyjątkiem pożyczek	Należności z wyjątkiem pożyczek
Kluczowe kierownictwo *	0	0	0	0
Podmioty powiązаныe poprzez kluczowe kierownictwo	22	365	271	12
Dom Maklerski Capital Partners Spółka Akcyjna	0	0	0	0
FUTURE CAPITAL Sp. z o.o..	0	0	0	0
WM Pracownia Projektowania Miasta Spółka z o.o.	0	42	52	0
Autorska Pracownia Architektoniczna Magdalena Jarzyńska	16	79	21	10
BOARCH Bożena Szczeńśniak	6	49	60	2
AGTIM Agnieszka Horeczy	0	12	15	0
Hubert Kowalski TENCONCEPT	0	0	0	0
SAFKOM	0	138	68	0
TODOBRO	0	45	55	0

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi za okres od 01.01.2014 do 31.12.2014 roku:

Jednostki powiązane	Sprzedaż podmiotom powiązanym	Zakup od podmiotów powiązanych	Zobowiązania z wyjątkiem pożyczek	Należności z wyjątkiem pożyczek
Kluczowe kierownictwo *	0	0	0	0
Podmioty powiązane poprzez kluczowe kierownictwo	28	75	12	16
Dom Maklerski Capital Partners Spółka Akcyjna	0	0	0	0
FUTURE CAPITAL Sp. z o.o.	0	13	0	0
WM Pracownia Projektowania Miasta Spółka z o.o.	2	0	0	0
Autorska Pracownia Architektoniczna Magdalena Jarzyńska	14	52	0	10
BOARCH	12	0	0	6
Hubert Kowalski TENCONCEPT	0	0	0	0
AJM Michał Horeczy	0	10	12	0

* pozycja obejmuje członków Zarządu i Rady Nadzorczej Emitenta i spółek, ich małżonków, rodzeństwo, wstępnych, zstępnych oraz inne bliskie im osoby

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

Sprzedaż na rzecz oraz zakupy od podmiotów powiązanych dokonywane są według cen rynkowych. Zaległe zobowiązania/należności na koniec okresu są nieoprocentowane i rozliczane gotówkowo lub bezgotówkowo. Należności lub zobowiązania wobec podmiotów powiązanych nie zostały objęte żadnymi gwarancjami udzielonymi lub otrzymanymi. Nie są one także zabezpieczone w innych formach. Na koniec okresu obrotowego, tj. 31 grudnia 2015 roku Grupa nie utworzyła żadnego odpisu na należności wątpliwe dotyczące kwot należności od podmiotów powiązanych. W każdym roku obrotowym przeprowadzana jest ocena polegająca na zbadaniu sytuacji finansowej podmiotu powiązanego i rynku, na którym podmiot ten prowadzi działalność.

Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym

Poniższa tabela przedstawia należności z tytułu pożyczek udzielonych przez podmiot dominujący pozostałym podmiotom powiązanym (nie będącym jednostkami zależnymi):

Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	Rok	Odsetki Otrzymane	Odsetki należne	Należności z tytułu pożyczek udzielonych
Główna kadra kierownicza Grupy				
Tomasz Dobrosielski	2015	0	23	203
	2014	0	14	194

Na dzień 31 grudnia 2015 jedyną pożyczką udzieloną przez Grupę pozostałym podmiotom powiązanym pozostaje pożyczka dla Pana Tomasza Dobrosielskiego, w kwocie nominalnej 180 tys. zł. Pożyczka ta jest zabezpieczona na udziałach spółki DESART.

42. Wynagrodzenia kluczowego kierownictwa

Łączne wynagrodzenia członków zarządu i pozostałych członków kluczowego kierownictwa za dany okres sprawozdawczy przedstawiają się następująco:

Osoba	Pełniona funkcja	Okres zakończony	
		31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Jarosław Jarzyński	Prezes Zarządu	181	207
Janusz Szczęśniak	Wiceprezes Zarządu	181	207
Maciej Horeczy	Wiceprezes Zarządu	181	207
Andrzej Przewoźnik	Przewodniczący Rady Nadzorczej	12	12
Mariusz Jagodziński	Sekretarz Rady Nadzorczej	12	12
Hubert Kowalski	Członek Rady Nadzorczej	12	12
Bożena Szczęśniak	Członek Rady Nadzorczej	12	12
Andrzej Chmielecki	Członek Rady Nadzorczej	10	12
Łączne wynagrodzenia brutto, razem		601	681

43. Instrumenty finansowe

43.1 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych Grupy

W opinii Zarządu wartości bilansowe aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są przybliżeniem ich wartości godziwej, gdyż w przypadku instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta jest nieistotny, a instrumenty długoterminowe dotyczyły transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2015		Stan na dzień 31 grudnia 2014	
		Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe					
Inwestycje w jednostkach zależnych	9	0	0	0	0
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik	10	511	511	1 388	1 388
Jednostki uczestnictwa w funduszach	10.2	511	511	1 388	1 388
Inne		0	0	0	0
Inwestycje utrzymywane do wymagalności	10	0	0	0	0
Pożyczki i należności własne	10,12	11 098	11 098	9 644	9 644
Udzielone pożyczki	10.1	2 616	2 616	194	194
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	12	8 482	8 482	9 450	9 450
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		928	928	1 126	1 126
Instrumenty dłużne	10.3	928	928	1 126	1 126
Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe	14	6 110	6 110	4 778	4 778

Zobowiązania finansowe

Kredyty i pożyczki zaciągnięte	23	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	28	7 225	7 225	6 589	6 589
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	25	835	835	902	902
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	343	343	308	308

Wartości godziwe aktywów i zobowiązań finansowych przedstawione w powyższej tabeli odpowiadają kwotom, jakie Grupa otrzymałaby za sprzedaż składnika aktywów lub zapłaciła za przekazanie zobowiązania w ramach rutynowej transakcji, dokonanej między uczestnikami rynku na dzień wyceny (innej niż wymuszona sprzedaż lub transakcja spowodowana likwidacją spółki). Metody i założenia przyjęte przez Grupę przy ustalaniu wartości godziwych zostały opisane w notach dotyczących poszczególnych kategorii instrumentów finansowych oraz w punkcie 3.2.7 Aktywa i zobowiązania finansowe.

Wartości godziwe środków pieniężnych i lokat krótkoterminowych, należności z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz innych zobowiązań krótkoterminowych są zbliżone do wartości bilansowych głównie ze względu na krótkie terminy wymagalności tych instrumentów.

43.2 Hierarchia wartości godziwej

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, pogrupowanych zgodnie z MSSF 7 na dzień 31 grudnia odpowiednio 2015 oraz 2014 roku, według trzypoziomowej hierarchii, gdzie:

- Poziom 1 - wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (nieskorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,
- Poziom 2 – wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalone są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku),
- Poziom 3 – wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się jednakże o jakiegokolwiek obserwowane dane rynkowe.

	31 grudnia 2015	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik				
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	511	511	0	0
Pożyczki i należności własne				
Udzielone pożyczki	2 616	0	0	2 616
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	8 482	0	8 482	0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
Instrumenty kapitałowe	0	0	0	0
instrumenty dłużne (obligacje)	928	928	0	0
Aktywa finansowe, razem	12 537	1 439	8 482	2 616
Zobowiązania finansowe				
zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	7 568	0	7 568	0
zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	835	0	835	0
Zobowiązania finansowe, razem	8 403	0	8 403	0

Hierarchia wartości godziwej na 31 grudnia 2014 roku:

	31 grudnia 2014	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik				
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	1 388	1 388	0	0
Pożyczki i należności własne				
Udzielone pożyczki	194	0	0	194
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	9 450	0	9 450	0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
Instrumenty kapitałowe	0	0	0	0
instrumenty dłużne (obligacje)	1 126	1 126	0	0
Aktywa finansowe, razem	12 158	2 514	9 450	194
Zobowiązania finansowe				
zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	6 897	0	6 897	0
zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	902	0	902	0
Zobowiązania finansowe, razem	7 799	0	7 799	0

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2015 nie miały miejsca przesunięcia między poziomami hierarchii wartości godziwej. Żaden z instrumentów nie został także przesunięty z/do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

44. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

System zarządzania ryzykiem w Grupie polega na ich stałym monitorowaniu i podejmowaniu działań zapobiegających zmaterializowaniu się ryzyk, a gdy to nie jest możliwe - minimalizacji skutków ich wystąpienia. Zarządzanie ryzykiem zawiera procesy identyfikacji, pomiaru oraz określania sposobu postępowania z nim, obejmując następujące ryzyki:

- Ryzyko rynkowe:
 - ryzyko zmian stóp procentowych
 - ryzyko zmian kursów walutowych
- Ryzyko płynności
- Ryzyko kredytowe wraz z ryzykiem inwestycyjnym

Celami zarządzania ryzykiem finansowym są:

- ograniczenie zmienności wyniku finansowego brutto,
- zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji założeń budżetowych,
- utrzymanie dobrej kondycji finansowej,
- wspieranie procesu podejmowania decyzji w obszarze działalności inwestycyjnej, z uwzględnieniem źródeł finansowania inwestycji.

Wszystkie cele zarządzania ryzykiem należy rozpatrywać łącznie, a ich realizacja jest zdeterminowana przede wszystkim przez sytuację wewnętrzną i warunki rynkowe.

44.1 Informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych jest niewielkie i dotyczy przede wszystkim posiadanych środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz długoterminowych zobowiązań finansowych – zobowiązań z tytułu leasingu finansowego, w mniejszym zaś stopniu lokat bankowych. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiadała zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Grupa stosuje następujące zasady ograniczania ryzyka stopy procentowej:

- Zobowiązania finansowe utrzymywane są do terminu wymagalności.
- Efektywne oprocentowanie zobowiązań finansowych jest równe nominalnej stopie procentowej. Wysokość oprocentowania ustala się w większości w oparciu o stawkę WIBOR 1M powiększoną o wynegocjowaną marżę.

Nie występuje ryzyko koncentracji zadłużenia w jednym banku, ponieważ Spółki Grupy nie posiadają kredytów na dzień sprawozdawczy. Wskaźniki finansowe określające zdolność do spłaty zobowiązań są na wysokim poziomie.

W ocenie Zarządu nie ma potrzeby dokonywania zabezpieczeń w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej. Zgodnie z przyjętą strategią wszystkie nadwyżki środków pieniężnych są lokowane w bezpiecznych funduszach pieniężnych, obligacjach lub krótkoterminowych lokatach bankowych. Grupa ocenia, że powyższe inwestycje dają nieistotną ekspozycję na ryzyko stopy procentowej.

44.2 Ryzyko zmiany kursów walut

Grupa prowadzi działalność na rynku krajowym oraz zagranicznym. Znaczna część przychodów PROCAD SA jest osiągnięta ze sprzedaży krajowej, jednakże dotyczy towarów (w tym wszystkie produkty Autodesk), których ceny zaopatrzeniowe są wyrażone w Euro. Spółka stara się minimalizować ryzyko kursowe poprzez odpowiednią politykę ofertową zawierającą klauzulę o możliwości zmiany cen podawanych w złotych polskich (ofertowanie w dwóch walutach PLN i Euro). Ryzyko zmiany kursu walut w szczególności dotyczy podmiotu zależnego DES ART Spółka z o.o. w związku ze sprzedażą zagraniczną. Większość kontraktów z podmiotami zagranicznymi zawierana jest w Euro. Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz środków pieniężnych.

44.3 Informacje na temat obciążenia ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe związane jest z ryzykiem, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego Grupa poniesie straty finansowe.

Grupa dokonuje na bieżąco oceny zdolności kredytowej swoich kontrahentów, w szczególności tych, którzy chcą korzystać z kredytów kupieckich. Transakcje zawierane są wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych. Część transakcji sprzedaży produktów dokonuje się na podstawie przedpłat. Grupa współpracuje od wielu lat z dużą liczbą klientów i nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego. Zarząd Grupy ocenia, że ze względu na dużą liczbę i dywersyfikację klientów oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami ryzyko nieściągalnych należności jest niewielkie.

Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami

Grupa na bieżąco monitoruje sytuację majątkową i wynik finansowy podmiotów zależnych a pożyczki udzielane podmiotom nie powiązanym są przez Grupę zabezpieczane, np. w postaci weksli, zastawów rejestrowych, hipotek, cesji należności, aktów notarialnych poddania się egzekucji. Zarząd Grupy ocenia, że wobec posiadanych zabezpieczeń poziom ryzyka kredytowego jest nieznacznym.

Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi

Grupa dokonuje jedynie krótkoterminowych lokat bankowych, które są związane z bieżącą działalnością jednostki. Środki pieniężne są ulokowane w banku dysponującym wysokim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Biorąc powyższe pod uwagę uznaje się, że ryzyko kredytowe dla środków pieniężnych i lokat bankowych jest niskie i nie istnieje potrzeba zabezpieczania tego ryzyka.

Ryzyko kredytowe związane z inwestycjami w jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych

Jednostka Dominująca nabyła jednostki uczestnictwa w gotówkowym funduszu inwestycyjnym. Biorąc pod uwagę krótkoterminowy charakter tej inwestycji, w której jednostki można nabywać i umarzać w dowolnym dniu wyceny, bez konieczności deklarowania wcześniej długości takiej lokaty, Grupa uznaje, że ryzyko kredytowe dla powyższej inwestycji jest niskie i nie dokonała zabezpieczenia tego ryzyka.

Ryzyko kredytowe związane z inwestycjami w dłużne papiery wartościowe

Ryzyko kredytowe związanymi nabytymi dłużnymi papierami wartościowymi dotyczy możliwości nie dotrzymania przez emitenta warunków umowy, a w tym:

- nie zapłacenia odsetek,
- nie spłacenia kapitału w terminie wykupu,

Biorąc pod uwagę zabezpieczenia nabytych obligacji hipotekami kaucyjnymi ustanowionymi na nieruchomościach, o sumie przewyższającej wartość wykupu obligacji, zabezpieczenia m. in. w postaci zastawów rejestrowych na nieruchomościach emitentów, Grupa uznaje, że ryzyko kredytowe dla powyższych inwestycji jest niskie.

44.4 Ryzyko płynności finansowej

Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa jest również narażona na ryzyko pogorszenia się płynności finansowej na skutek nieterminowego regulowania płatności przez klientów Grupy. Finansowanie działalności przy pomocy zewnętrznych źródeł (kredyty, pożyczki, kredyt kupiecki) podwyższa ryzyko utraty płynności w przyszłości.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Grupie ma formę utrzymywania odpowiedniego poziomu kapitału obrotowego oraz ciągłego monitoringu przepływów pieniężnych oraz dopasowywania profili zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych. Grupa, inwestując wolne środki pieniężne, przy wyborze instrumentów oraz terminów dokonywanych inwestycji uwzględnia odpowiednio terminy wymagalności dla zobowiązań.

Grupa finansuje swoją działalność głównie kapitałem własnym. Ze względu na znaczne salda środków pieniężnych w 2015 jak i w 2014 roku, Grupa w znikomym stopniu korzysta z zewnętrznych źródeł finansowania. Jednocześnie ze względu na wysoką ocenę zdolności kredytowej PROCAD nie istnieje zagrożenie utraty dostępu do źródeł finansowania. Zarząd uważa, że nie występuje istotne ryzyko płynności finansowej.

44.5 Ryzyko operacyjne

Do najważniejszych ryzyk operacyjnych związanych z działalnością Grupy należą prace związane z wytwarzaniem własnych produktów oraz realizacją usług inżynierskich w kontekście możliwości złej oceny zapotrzebowania rynku oraz konkurencyjności oferty.

44.6 Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem jest utrzymanie bezpiecznych wskaźników kapitałowych, w celu zachowania zdolności do kontynuowania działalności przez jednostki należące do Grupy, z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, tak aby Grupa mogła bez zakłóceń prowadzić działalność operacyjną, generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom. Ogólna strategia działania Grupy nie zmieniła się od 2014 roku.

Struktura kapitałowa Grupy obejmuje zadłużenie, na które składają się zobowiązania, środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym wyemitowane akcje, kapitały rezerwowe i zapasowy, zysk zatrzymany i udziały niedające kontroli.

Grupa monitoruje strukturę kapitałową między innymi na podstawie wskaźnika kapitału własnego oraz wskaźnika Dług/EBITDA.

Wskaźnik kapitału własnego obliczany jest jako stosunek wartości kapitału własnego do sumy bilansowej natomiast wskaźnik Dług/EBITDA jest obliczany jako stosunek zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i z tytułu leasingu finansowego do EBITDA (zysk z działalności operacyjnej po dodaniu amortyzacji).

Grupa przyjęła docelową wartość wskaźnika kapitału własnego na poziomie nie niższym niż 0,5, natomiast wskaźnika Dług/EBITDA na poziomie do 2,0.

Wskaźniki te na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku przedstawiały się następująco:

	Stan na dzień	
	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Kapitał własny	16 772	15 626
Suma bilansowa	28 010	26 119
Wskaźnik kapitału własnego	0,60	0,60
Zobowiązania z tyt. kredytów, pożyczek i leasingu finansowego	835	902
EBITDA	3 199	2 955
Wskaźnik dług do EBITDA	0,26	0,31

W związku z niskim poziomem długu na dzień 31 grudnia 2015 roku wskaźnik Dług/EBITDA był na bardzo niskim, bezpiecznym poziomie i wynosił 0,26 (w 2014 roku 0,31).

Natomiast wskaźnik kapitału własnego osiągnął wartość powyżej zakładanego minimalnego poziomu i zarówno na dzień 31 grudnia 2015 r. jak i na 31 grudnia 2014 r. wynosił 0,60, co stanowi o bezpiecznym zarządzaniu kapitałem Grupy.

Na Grupie nie spoczywały w 2015 r. oraz w 2014 r. jakiegokolwiek zewnętrzne wymogi kapitałowe.

45. Istotne postępowania sądowe przeciwko spółkom Grupy Kapitałowej

W okresie ostatnich 12 miesięcy nie toczyły się i nie toczą, żadne postępowania przed organami rządowymi, postępowania sądowe lub arbitrażowe, dotyczące zobowiązań albo wierzytelności spółek Grupy Kapitałowej, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

46. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie kształtowało się następująco:

	Za okres	
	od 01.01.2015 do 31.12.2015 w osobach	od 01.01.2014 do 31.12.2014 w osobach
Zarząd jednostki dominującej	3	3
Zarząd jednostek z Grupy	1	1
Administracja	16	12
Działy handlowe	41	40
Pion usług	50	46
Pozostali	9	13
Osoby korzystające z urlopów wychowawczych lub bezpłatnych	2	2
Ogółem	122	117

47. Informacja o znaczących zdarzeniach, dotyczących lat ubiegłych, ujętych w sprawozdaniu finansowym za bieżący okres.

W sprawozdaniu bieżącym nie ujęto żadnych znaczących zdarzeń lat ubiegłych.

48. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.

49. Korekty błędów poprzednich okresów

Grupa nie dokonała korekty błędów poprzednich okresów.

50. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego

W dniu 11 maja 2015 roku została podpisana umowa o przeprowadzenie przeglądów oraz badania sprawozdań finansowych z REWIT Księgowi i Biegli Rewidenci Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, przy ulicy Starodworskiej 1, wpisaną na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 101. Umowa została podpisana na okres 1 roku i dotyczy badań i przeglądów rocznych i półrocznych za rok obrotowy 2015, w zakresie jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych. W ubiegłym roku Grupa korzystała z usług tego samego podmiotu.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku:

Rodzaj usługi	Rok zakończony 31 grudnia 2015	Rok zakończony 31 grudnia 2014
Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych	19 190	20 200
Obowiązkowy przegląd sprawozdań finansowych	10 735	11 300
Badanie sprawozdań finansowych spółek zależnych	17 100	18 000
Inne usługi	0	0
Razem	47 025	49 500

REWIT Księgowi i Biegli Rewidenci Sp. z o.o. przeprowadzili obowiązkowe badania we wszystkich spółkach Grupy Procad.

W minionym okresie Audytor nie wykonywał innych usług na rzecz Grupy.

Gdańsk, dnia 21 marca 2016 r.

Sporządziła:

Wioletta Piasecka – Dyrektor Finansowy

Podpisy Zarządu:

.....
Jarosław Jarzyński – Prezes
Zarządu

.....
Janusz Szczęśniak – Wiceprezes
Zarządu

.....
Maciej Horeczy – Wiceprezes
Zarządu